

ב"ה • ערב שבת קודש פרשת וישלח • י"ב כסלו ה'תשפ"ה

1579

התקשרות

מצורף גם
לשבועון
כפר חב"ד

310774 / Trainer Harry

חתונה, ח' אדר תשט"ו

למה התורה מספרת לנו על אלופי עשו? / שיעור בלקוטי שיחות
ללמוד, להתפלל ולקיים מצוות – מתוך חיות / אור וחיות

על כל יהודי להשתדל שגם חברו יתקרב ליהדות. ובוודאי שיהודי שעוזר לפרנס יהודי אחר או שהוא מקבל ממנו דברים אחרים, צריך לעזור לו בענייני יהדות! חובה לנצל את ההיכרות וההשפעה ביניהם כדי להוסיף אצלו בענייני יהדות, ולקרבו ללימוד התורה ולקיום המצוות • **התוועדות עם הרבי**

הסיפור של עם ישראל הוא סיפור של עם קטן, אך בעל השפעה גלובלית עצומה. הדבר משתקף גם בחיי היום יום של כל אחד מאיתנו, ביחס הנכון והמאוזן אל חפצי החולין הסובבים אותנו והמשמשים אותנו בעבודת השם • **שיעור בלקוטי שיחות**

כולנו עומדים פעורי עיניים נוכח שיטפון הריק סביבנו. יהודי שהקדוש ברוך הוא נותן לו אפשרות לקיים חיים בעלי ערכים, משמעות ותוכן, עלול להפוך מבלי משים 'לאושיית פרסומים' חלולה, שמרבית זמנו נתונה לתמונות וסטטוסים חלולים. הבעיה מתעצמת כשמדובר על ילדים: איך נחנך את ילדינו, הגדלים לתוך מציאות מבולבלת שכזו, לצמוח לתוך חיים בעלי עומק, מהות וחיבור? – את התשובה נפיק מהמאמר שלפנינו, **"וישלח יעקב" • אור וחיות**

ע

בור כל מי שלומד חסידות וחי עם חסידות, "וישלח יעקב מלאכים" זו הוראת כיוון לעבודת השם. בפרשת השבוע שלנו אפשר למצוא בתורת החסידות ובתורתו של הרבי עניינים נפלאים ומסרים יסודיים לשליחותנו בעולם.

נושא אחד הוא היחס הנכון לענייני העולם. איך נשתמש בטכנולוגיה ובסביבה למטרות של קדושה, בלי להידרדר ולהיסחף אחריהם? – זה נושא אחד, שעומד במרכז השיעור בלקוטי שיחות השבוע. את המסר הנפלא הרבי לומד ממשל המרגלית שהושלכה לחול, אותו מביאים חז"ל כהסבר לכך שהתורה עוסקת בתולדות צאצאיו של עשו. בשיחה, המשל מקבל ברק מיוחד ומאיר לנו את הדרך בחיים.

במאמר השבוע אנחנו עוסקים במושג "להיעשות כלי לאלוקות" – בלימוד התורה, בעבודת התפילה ובקיום המצוות. מתוך האמירה של יעקב אבינו, "ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה", אנו לומדים כמה פרטים יסודיים בעבודת השם.

במדור ההתוועדות, הרבי מדבר על השליחות של כל אחד מאיתנו לקרב ליהדות ולהשפיע על היהודים שסביבו, ועל האחריות היתרה שיש למי שמפרנס או נותן צרכים אחרים לאחרים – לנצל את ההיכרות ואת יכולת ההשפעה שלו כדי לתת להם חיים ולהפוך אותם ליהודים חיים.

למנוי דיגיטלי ל"התקשרות":
chabadisrael.co.il/alonichabad

לוח חב"ד – 17 • עת לדעת – 18 • ווארט חסידות – 20 • שניים מקרא – 22 • זמנים ושיעורי השבוע – 32

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
י"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב
עורך: שלום בלוי

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד

ISSN 7474-0793 • 6084000

לתגובות, הערות וחומרים לפרסום: HitkashrutEdit@gmail.com

התמונות מפורסמות באדיבות חברת JEM ותודתנו נתונה להם

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד
לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי
מנחם מענדל בהרה"ק רלו" מליובאוויטש
צוקללה נבג"מ ז"ע

לא צריך להיות רב או 'מגיד' כדי לעשות 'יהודי חי'

(מהתוועדות י"ט כסלו תשל"ג – תורת מנחם, כרך ע, עמוד 239)

מי שמפרנס יהודי אחר, כמובן בשליחותו של הקדוש ברוך הוא, שהוא "הזן ומפרנס לכל" - צריך לתת לו ביחד עם זה גם 'פרנסה' רוחנית.

בוודאי שהעזרה ליהודי, באיזה עניין שיהיה, לא יכולה לשמש בתור התנצלות שאינו צריך להשתדל לפעול לחיזוק יהדותו באורח חייו, בגלל שעוזר לו באופן אחר. לא שייך לומר שעשיית טובה מסוימת לאדם, באכילה ושתייה למשל, פוטרת אותו מחובתו וזכותו לעזור לו בעניין שבו תלוי כל קיומו. ברור הדבר שהפעולה הנדרשת לקיום מציאותו כדבר חי, היא החובה והזכות הראשונה, ורק אחרי זה בא הצורך לעזור לו בכל שאר העניינים, מצד הציווי "ואהבת לרעך כמוך". ולכן: כשאומרים ליהודי שהוא בעל הבית על פלוני שעובד אצלו במשרה מסוימת, שעליו לנצל זאת כדי להשפיע עליו בענייני יהדות, כיוון שיש סיכוי שישמע לדבריו יותר מאשר לדבריו של מישהו שנפגש עימו בלי לקבל ממנו דבר - אינו יכול לענות שזה לא שייך אליו,

בטענה שהוא שכר את פלוני למשרה מסוימת, ובגלל זה צריך לשלם לו שכר טרחה לפרנסתו, וזו לא סיבה שבגללה הוא ידבר עימו אודות הנחת תפילין, כשרות האכילה, שמירת שבת, טהרת המשפחה וכיוצא בזה. הרי הוא לא רב, ולא 'מגיד משרים' שאומר מוסר. שייכותו עם אותו יהודי היא רק בגלל שהקדוש ברוך הוא רצה שהוא יהיה השליח שעל ידו תהיה פרנסתו של אותו יהודי שיעבוד במשרד שלו, אבל הקדוש ברוך הוא לא מינה אותו לשליח בנוגע ליהדותו.

להפך: אם הוא עוזר לו בפרנסה גשמית, על אחת כמה וכמה שצריך לעזור לו בענייני יהדות! כיוון שיהדות היא החיות, העצם והמהות של היהודי. שלכן צריך כל יהודי להשתדל שגם אצל חברו יהיה עניין החיים. ועל אחת כמה וכמה שכך זה בנוגע ליהודי שנפגש עימו לעיתים קרובות, והוא מקבל ממנו פרנסה או כבוד וכיוצא בזה, ויודע שישמע אליו יותר ממה שישמע למישהו אחר - בוודאי שהוא מוכרח לנצל את ההיכרות וההשפעה כדי להוסיף אצלו בענייני יהדות, ולקרבו ללימוד התורה ולקיום המצוות.

ובנוגע לטענה שהוא לא רב ולא 'מגיד', התשובה פשוטה: לא מדובר כאן אודות פסקי דינים או אמירת מוסר. מדובר כאן אודות עזר וסיוע ליהודי שיהיה 'יהודי חי', ועד שגם הוא עצמו ישפיע על הסביבה שלו ויפעל גם שם את עניין החיים.

וכל זה צריך להיעשות מתוך חיות ואור, ומתוך שמחה, ובסבר פנים יפות ובאופן של פיוס. לא חס ושלום לבוא ולומר שכיוון שתפס אותו בשגיאה, הרי הוא מציע שיציית לו ויתקן את השגיאה, אלא לומר לו: נראה לי שכאשר תעשה כך וכך זה יוסיף אצלי בקיום מצוות "ואהבת לרעך כמוך" אותה הטיל עליי הקדוש ברוך הוא, ואצלך יתווסף בעניין של "תמים תהיה עם השם אלוהיך".

ויש לעשות זאת "אפילו מאה פעמים", לדבר פעם ופעמיים ועוד ככל שצריך. וברור הדבר שבסופו של דבר, כאשר יתייגע בהתעסקות עם הזולת ביגיעה אמיתית ובאופן המתאים, בוודאי שימצא הצלחה בפעולתו על הזולת, שיתווסף אצלו בענייני יהדות יותר מכפי שהיה עד עתה.

וברור הדבר שבתור הכרת תודה על קירוב זה, יעזור לו הקדוש ברוך הוא בכל המצטרך לו, הן ברוחניות והן בגשמיות.

עלילות מלכי אדום

באופן די מפתיע, פרשת השבוע שלנו מקדישה עשרות פסוקים לסיפור ההיסטוריה של העם האדומי, צאצאיו של עשיו הרשע. לא רק שהתורה מונה בשמם את צאצאי עשיו, אלא שהיא מקדישה פרק שלם כדי לפרט את שמותיהם וסדרם בתור לכתר של מלכי הממלכה האדומית, לאורך תקופה של קרוב לאלף שנים, מימי האבות ועד ימי מלכותו של שאול, המלך הראשון של עם ישראל!
הנה כך אומרת התורה¹:

וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדָוִם לִפְנֵי מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל.
וַיְמָלֶךְ בְּאֲדָוִם בִּלְע בֶּן בְּעֹזֵר וְשֵׁם עִירוֹ דִּנְהָכָה. וַיָּמָת בִּלְע וַיְמָלֶךְ
תַּחֲתָיו יוֹכָב בֶּן זֶרַח מִבְּעֶזְרָה. וַיָּמָת יוֹכָב וַיְמָלֶךְ תַּחֲתָיו חֲשָׁם מֵאֶרֶץ
הַתִּימָנִי.

וכך ממשיכה התורה ומפרטת את שמות המלכים ואת מקום מוצאם, עד המלך האחרון שבהם:

וַיָּמָת בְּעַל חֲנָן בֶּן עֲכָבוֹר וַיְמָלֶךְ תַּחֲתָיו הָדָר וְשֵׁם עִירוֹ פָּעוֹ וְשֵׁם
אִשְׁתּוֹ מְהִיטְבָּאֵל בַּת מִטְרָד בַּת מִי זָהָב.

המלך הדר היה מלך אדום השמיני. הוא סיים את כהונתו בדיוק בתקופה בה הוכתר בארץ ישראל שאול המלך². מאותה תקופה לא שלט באדום מלך אחד, והיא התפצלה לטריטוריות רבות, כשעל כל אזור שולט מנהיג מקומי - "אלוף", בלשון התורה³.

כך ממשיכה התורה ומספרת:

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת אֲלֹפֵי עֵשָׂו לְמִשְׁפַּחְתָּם לְמַקְמָתָם בִּשְׁמָתָם... אֵלֶּה
אֲלֹפֵי אֲדָוִם לְמִשְׁבָּתָם בְּאֶרֶץ אֲחֻזָּתָם, הוּא עֵשָׂו אָבִי אֲדָוִם.

מדהים לחשוב על כך שכבר במתן תורה, כותב משה רבינו את הפרשה העתידנית הזו בנבואה⁴, ומלמד את בני ישראל את דברי ימי העם האדומי במשך מאות השנים הבאות, עוד לפני שהם התרחשו!

רק אחרי הפרק הנבואי הזה, העוסק כולו בהיסטוריה המנותקת לגמרי מהסיפור של עם ישראל, חוזרת התורה אחורה בזמן, ובתחילת הפרשה הבאה ממשיכה לדבר על

1. בראשית, לו, לא ואילך.

2. פירוש רש"י שם.

3. רמב"ן.

4. רש"י. וראה אבן עזרא ורמב"ן - שניתן לפרש כי המלכים הללו כולם מלכו לפני ימות משה.

בלקוטי שיחות

ארמונות בחול

הסיפור של עם ישראל הוא סיפור של עם קטן, אך בעל השפעה גלובלית עצומה.

הדבר משתקף גם בחיי היום יום של כל אחד מאיתנו, ביחס הנכון והמאוזן אל חפצי החולין הסובבים אותנו והמשמשים אותנו בעבודת השם.

השיחה המלאה - בלקוטי שיחות, חלק טו, שיחה ראשונה לפרשת וישב

הסיפור 'שלנו', שאוחז כעת בתולדות חייו של יעקב אבינו.

משל המרגלית האבודה

הנבואה אכן מעוררת התפעלות על העתידות הכתובות מראש בתורה. אך כל קורא שואל את עצמו: למה זה בכלל מופיע כאן?

התורה איננה ספר היסטוריה. איננו מצפים למצוא בתורה סיפורים על עלילותיהם של בני שבט המאיה באמריקה או על מלחמותיהם של מלכי סין העתיקה. סיפורי התורה כולם, החל מסיפור הבריאה וההתרחשויות שאחריה ועד לסיפורי האבות והאימהות הקדושים, מוכוונים לתיאור לידתו והתהוותו של עם ישראל שאיתו כרת השם ברית עולם.

אז למה התורה מספרת לנו בכלל את הכרוניקה של מלכות אדום לתקופה של אלף שנים קדימה? איך בדיוק זה נכנס לתוך הסיפור שלנו?

חז"ל עונים על כך באמצעות משל, שרש"י מצטט בפירושו על הפסוק הראשון של פרשת וישב, שם חוזרת התורה לעסוק בסיפורו של עמנו.

וכך כותב רש"י:

משל למרגלית שנפלה בין החול.

אדם ממשמש בחול וכו' וכו' בכברה [מסנן אותו במסננת], עד שמוצא את המרגלית.

ומשמצאה, הוא משליך את הצורות [החצין] מידו ונוטל המרגלית.

והנמשל: עם ישראל הוא כמו מרגלית שאבדה בתוך ערמת חול. התורה רוצה לעסוק רק בבני יעקב, אך 'כלית ברירה' היא נאלצת 'לחפור' בחול ובכללן. המטרה של הסיפור היא תולדות עם ישראל, אבל כדי להגיע לשם צריך לעבור דרך סיפור תולדות אדום.

למה לחפש?

המשל אומנם ציורי ומוחשי, אך כשבוחנים אותו בעיון נראה לכאורה שהוא לא מספק את ההסבר לשאלה:

לכאורה, אין המשל מתאים לענייננו! במשל, מוכרחים לחפש בתוך העפר עד שמוצאים את המרגלית, כי המרגלית מושלכת בתוך העפר.

לעומת זאת, יעקב הוא הרי בנו של יצחק. ואם כן, מדוע יש צורך לחפש ולפשפש בין עשיו ותולדותיו כדי לבוא ליעקב ותולדותיו?

יתרה מזו אינו מובן: הכתוב מונה את תולדות ואלופי עשיו וישובם, עד מלכי אדום "אשר מלכו". לפני מלך לבני ישראל, ובוה נכללת כל תקופת הזמן עד שאול המלך, וכן את אלופי עשיו אשר היו "לאחר שמת הדד ופסקה מהם מלכות" - והרי בהם ודאי שאין כל "עירוב" עם יישובי יעקב ותולדותיו!

איך בדיוק זה דומה למרגלית שבשביל למצוא אותה אין ברירה אלא לפשפש בחול? האם באמת אין לתורה ברירה אלא 'לחפור' בתולדות עשיו למשך אלף שנים קדימה?

הרי סיפור תולדות חייו של יעקב הוא המשך טבעי ומתבקש של הסיפור, ואפשר להמשיך ישירות בו בלי שום צורך לעצור ולספר באריכות כה גדולה את סיפורה של האומה האדומית. מה גם שבשונה ממוצא המרגלית במשל, כאן התורה לא עוצרת בנקודה בזמן שבה נמצאה 'המרגלית', אלא ממשיכה הרבה-הרבה הלאה, עד לדורו של שאול המלך!

א. ע"ד מה שהקשה בבאר מים חיים (לאחי המהר"ל) לרש"י כאן.

במשכיל לדוד מפרש, שבשביל שכתב ואלה תולדות יצחק לא הי' יכול לפרש עניני יעקב בלבד שהרי עשו ג"כ מתולדות יצחק, מש"ה כתב תחילה ישובי עשו בקיצור, וזהו בהתאם להמשל, ד"אחר שהוכיח תולדות יצחק נפל המרגלית שהוא יעקב בין החול והיינו עשו ולפיכך הוצרך למשמש בחול וכו' -

אבל נוסף על העיקר שאין זה כלל כבהמשל ש"המרגלית מושלכת בתוך העפר" צ"ע: ג' שהרי בשביל זה שנאמר ואלה תולדות יצחק מספיק שיכתוב רק עשו ותולדותיו - יחוסו [ע"ד בני קטורה ותולדות ישמעאל (ס"פ ח"ש)]. תולדות נחור (ס"פ וירא וברש"י שם), אבל אין הכרח לכתוב (אפילו בקיצור) ישובי עשו ונכפרט) ישובי תולדותיו (ראה רא"ם כאן).

ב. וישלח לו, לא.

ג. ראה רש"י וישלח שם: ובימי שאול כו'. מפרשי רש"י שם. ב"ר פפ"ג, ב ובמהרו"ז [אבל ראה יפ"ת (ורש"י) שם. ולהעיר מרש"י (ושאר מפרשים) למ"א כב, מח. ואכ"מ]. אבל ראה רשב"ם, ראב"ע ועוד עה"פ.

ד. פרש"י שם, מ.

ה. בבאר מים חיים שם: שעיקר ישיבת יעקב הוא מה שנתיישבו זרעו בארצם ותנשא מלכותם וזה הי' א"א כ"א שימליך תחלה מלכי אדום כו' - אבל לא הסביר דבריו.

סוד הגלות

כדי להבין איך 'אבדו' סיפורי האבות בתוך סיפורי ממלכת אדום, צריך לשנות מבט על סיפורי האבות.

למה הכוונה? - נקרא תחילה את הדברים בלשונו של הרבי:

הנידון כאן בעיקר אינו יישובי יעקב כשלעצמם, שעליהם אין מתאים לומר שהם טמונים ביישובי עשיו ותולדותיו, אלא השלמות והתכלית שאליה צריך יעקב לבוא.

וכיוון שזה מושג דווקא באמצעות העבודה עם וביישובי עשיו ותולדותיו, נמצא שתכלית ושלמות יעקב 'טמונה' בתוך עשיו.

אם נניח שסיפורי האבות הם רק הסיפור המשפחתי של עם ישראל, סיפור מקומי על עם קטן אחד שהתפתח ממשפחה אחת באזור המזרח התיכון, אכן אין מקום להכניס בסיפור הזה פרקים העוסקים באומות אחרות. אך האמת היא שסיפורי האבות הם סיפורו של העולם כולו וסיפורן של האומות כולן.

השליחות והתפקיד שלנו כעם הוא לא רק לעשות את רצון השם כאומה נבחרת, וכך גם תפקידו של כל יהודי כפרט לא מסתכם רק בעבודת השם האישית. יש לנו שליחות גלובלית, אוניברסלית. עם ישראל נדרש להאיר ולתקן את כל העולם, ובתוכו גם את כל האנושות כולה, מערבות אמריקה ועד איי יפן, מזימבבואה הלוהטת ועד פינלנד הקפואה.

חלק מרכזי בסיפור, בצד הפיזי וגם הרוחני, קשור לסיפור של עשיו וצאצאיו. שיאו של הסיפור בפרשה על המפגש המחודש של שני התאומים, עשיו ויעקב, מסתיים בפרידה. "יַעֲקֹב נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עֶבְדְּךָ, מִצִּיעַ יַעֲקֹב, וְאֵנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי, לְרַגֵּל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לִפְנֵי וְלַרְגֵּל הַיְלָדִים, עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנִי שְׁעִירָה". לי ייקח הרבה זמן, אז אל תחכה לי. ניפגש בשעיר, מתישהו - אומר יעקב לעשיו, ובזאת תם הקשר ביניהם לכאורה.

אבל בחסידות מגלים לנו את 'מאחורי הקלעים' של הסצנה הדרמטית הזו.

יעקב רומז לשליחות רוחנית ארוכה וקשה,

רבת תהפוכות, שממתינה לו ולילדיו אחריו. המשימה היהודית היא לתקן את העולם ולהאיר אותו באור האלוקי, ובשביל זה צריך לגבור על ההתנגדות החומרית שאותה מסמל עשיו. יעקב בעצם מסמן את הכיוון: אנחנו יוצאים למסע ארוך ולא קל, שבסופו נגיע להר עשיו ונכבוש גם אותו. הייעוד הזה מבוטא בפסוק שאותו אנו אומרים כל בוקר בתפילה: "וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהָרַיִם לְשִׁפְטָאָתָהּ הָרַעְשׂוּ וְהִיתָה לָהּ הַמְּלוּכָה". או אז יגיע הניצחון המוחלט, והקדוש ברוך הוא יוכתר כמלך על ידי העולם כולו.

זוהי הסיבה האמיתית לכך שעם ישראל לא נותר לשבת בארצו, אלא יצא לגלות. השם פיזר אותנו על פני כל הגלובוס, הגלה אותנו עד לאיים הרחוקים ביותר, כדי שדברו יגיע לכל מקום, וכל אדם אשר נשמה באפו יאמין בהשם אחד.

אנחנו פזורים בכל קצווי תבל כי יש לנו ייעוד: למצוא את ניצוצות הקדושה הטמונים בכל מקום ומקום ולגאול אותם. זה קורה במישור הרוחני - כשאנו מקיימים מצווה במקום נידח, מתעלה המקום לקדושה. ויש לזה גם ביטוי מוחשי וריאלי, כאשר יהודים משפיעים על הגויים שסביבם להאמין בהשם וללכת בדרכי הצדק

עם ישראל נדרש להאיר ולתקן את כל העולם, ובתוכו גם את כל האנושות כולה, מערבות אמריקה ועד איי יפן, מזימבבואה הלוהטת ועד פינלנד הקפואה.

והיושר על פי כללי התורה.

זה בדיק הרעיון אותו מבטאים חז"ל במשל המרגלית:

הסיפור של עם ישראל מתחלק למעשה לשני חלקים. חלק אחד הוא עבודת השם הפרטנית שלנו כעם. הסיפור הזה כולל את סיפורי האבות, את יציאת מצרים ומתן תורה, את רבי שמעון בר יוחאי ואת הבעל שם טוב, ואת כל מה שיקרה לעם ישראל הלאה, במשך כל הדורות. זוהי ה'מרגלית' שאף פעם לא אבדה בחול. לכל הסיפורים הללו אין קשר לאומות העולם.

החלק השני בסיפור עם ישראל הוא הגלות

כל כך נרחב לתולדות האומה האדומית - ניכנס לפרטים של המשל, ונראה שגם בהם חז"ל מבקשים להתוות לנו כיוון רוחני בשאלה איך באמת עלינו לבצע את אותה שליחות קדושה בעולם.

נקרא את הדברים בלשונו של הרבי:

בעניין "לשפוט את הר עשיו" ישנם שני אופני חיפוש, בירור ומשפט:

(א) האופן שבו יתברר עשיו לעתיד לבוא, וכמו בנוגע לכמה אומות שיהפכו לטוב!

כמו שנאמר: "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם [בשם השם] לעבדו [שכם אחד]".

(ב) הבחינה בעשיו שהוא רע גמור ויש לאבדה.

כמו שנאמר: "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשיו לקש [ודלקו בהם] ואכלום ולא יהיה שריד [לבית עשיו כי השם דיבר]".

כאשר תסתיים הגלות, בביאת המשיח, תושלם המשימה שהניח הקדוש ברוך הוא על כתפי עם ישראל, וכל האומות כולן יעבדו את השם. לפחות אלו מהן שסייעו לעם ישראל והגנו על היהודים. כך מתאר הנביא צפניה: **"כִּי אֶזְאָה־פֶּן אֶל עַמִּים שְׁפָה בְרוּרָה, לְקַרְא כָּל־עַם בְּשֵׁם ה', לְעַבְדוֹ שְׁכֵם אֶחָד!"**

אך לצד זאת, יהיו כאלה שלא ישתתפו בחגיגה. במקביל, הקדוש ברוך הוא יעמיד לדין את כל אותם אומות ויחידים שהצרו לעם ישראל ושעבדו אותו. הנביא עובדיה מתאר זאת באריכות, בהפטרה אותה אנו קוראים השבוע: **"וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אֵשׁ, וּבֵית יוֹסֵף לְהִבָּה, וּבֵית עֲשָׂו לְקֶשׁ, וְדָלְקוּ בָהֶם וַאֲכָלוּם וְלֹא יִהְיֶה שְׁרִיד לְבֵית עֲשָׂו כִּי ה' דִּבֶּר."**

אם מדברים באופן ספציפי על עשיו, מההיבט הרוחני בוודאי - השליחות שלנו היא גם לתקן וגם לשבור. יש חלקים ב'קליפה' האדומית שאותם אנחנו צריכים לברר, לתקן ולהעלות לקדושה. ויש חלקים שאין בהם טוב, שאותם צריך להשמיד לחלוטין.

את שני היסודות האלה אנו יכולים למצוא בפרטי משל המרגלית:

שמאלצת אותנו להיות בקשר עם אומות העולם ולהשפיע עליהם. החלק הזה בסיפור אכן 'מעורבב' בתולדות עמי העולם. הוא קשור להיסטוריה של רומא שהחריבה את בית המקדש, לצלבנים שחרכו את אירופה במסעות הצלב ולממלכת ספרד שגירשה באכזריות את היהודים מארצה.

החלק הזה בסיפור של עם ישראל דומה מאד למרגלית שטמונה בחול. כדי למצוא את המרגלית, כלומר: כדי שעם ישראל יבצע את השליחות שלו בשלמות, אין מנוס מלבוא במגע עם העולם שסביב, ובאופן ספציפי - עם עשיו וצאצאיו.

עכשיו נוכל לחזור לסיפור שלנו, ולהבין מדוע התורה מפליגה בזמן לתיאור קורות אדום לתקופה של אלף שנה:

ובזה יובן מה שהכתוב מונה את יישובי עשיו ותולדותיו, מלכי אדום, עד מלך הדר שהיה בימי שאול.

מפני ששאול היה משיח השם, ואילו זכו - היה מתקיים על ידו הכתוב "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו".

התורה מפרטת את ההיסטוריה של העם האדומי עד 'נקודת היציאה' האפשרית הראשונה מהגלות - והיא הייתה בתקופת מלכותו של שאול.

אם עם ישראל היה מתנהג כמו שצריך, הגלות לא הייתה מתארכת כל כך. מיד לאחר גלות מצרים, זמן קצר לאחר כניסת עם ישראל לארץ ישראל, שאול היה זוכה להיות 'המלך המשיח', ולהגשים את הנבואה "לשפוט את הר עשיו", להביא את התיקון הגדול ולהעמיד למשפט את כל הגויים שהציקו לעם ישראל בתקופת הגלות.

עפר וצורורות

לאחר שהבנו את היסוד ההגותי שעומד מאחורי המשל, שמסביר לנו מדוע התורה מקדישה פרק

1. ש"א כד, ז. שם יא. ועוד.

2. ראה בכ"ז לקו"ת ראה ד"ה וכל בניך פ"ג.

ח. צפני"ג, ט.

ט. עובדי"א, יח. הובא ברש"י ישן ריש פרשתנו. וראה רש"י ויצא ל, כה.

י. ב"ק רפ"ב במשנה. ועוד.

וזוהי החוראה לבני ישראל במשך זמן הגלות:

הירידה בגלות - ובפרט גלות זה האחרון, גלות אדום ("יישובי עשיו ותולדותיו") - היא בכדי לברר את הניצוצות שבדברים הגשמיים⁸²⁶.

לעבודת בירור הניצוצות מרמזים חז"ל במשל המרגלית המושלכת בתוך עפר ובתוך הצרורות: המרגלית היא משל לניצוץ קדושה שנפל בעפר ובצרורות⁸²⁷.

הדגשנו קודם, שהעימות מול האומות הסובבות אותנו מייצג לא רק את העמים עצמם והקשיים שגרמו לעם ישראל, אלא גם את ההתמודדות עם ענייני העולם המפריעים או מסייעים לעבודת השם.

אם כן, נוכל לומר שגם עבודת השם האישית של כל יהודי מורכבת משני סיפורים מקבילים ושונים.

סיפור אחד מתאר עבודת השם 'פנימית', המנותקת מהסביבה. לימוד, תפילה, שבת וחגים. עבודת השם זו כלל לא 'טמונה בחול', כי אם נפרדת לגמרי מחיי החולין ומהוויות העולם.

אך לכל יהודי ישנו גם סיפור נוסף. זהו סיפורו של המגע שלנו עם העולם שבחוץ. הדבר נכון הן לגבי מי שלצורכי פרנסה בא במגע עם העולם במשך רוב שעות היממה. אם הוא מורה, איש עסקים, נהג מונית או עורך דין; אבל הוא נכון לא פחות אפילו לאברכי כולל שתורתם אומנותם, שמאילוצי החיים נחשפים גם הם למה שיש לעולם הזה להציע.

למעשה, כל עוד העולם לא הגיע למצב אוטופי בו לא צריך לעבוד כדי להתפרנס, ואפשר לשבת כל היום וללמוד תורה, כל עוד הגאולה לא הגיעה לעולם - כל יהודי מוכרח להיות מעורה בסביבה שהוא גר וחי בה, והוא בא במגע עם כל מה שיש לה להציע. זוהי הגלות הרוחנית שמשולבת בגלות ההיסטורית: זהו המצב שבו אנחנו לא חיים בתוך אינקובטור של קדושה, אלא יוצרים קשר ומגע קרוב עם העולם ותכולתו: חברה ותרבות, פיתוחים אלקטרוניים, סגנונות עיצוב,

והרי זה בדוגמת שני העניינים של עפר וצרורות:

עפר הוא דבר שמעלים ומסתיר. בענייננו, אשר העפר מסתיר את המרגלית. אך אין זה רע מוחלט, ואפשר להפכו לטוב, ועד שתבוא ממנו תועלת.

ואילו עניין הצרורות אינו רק דבר המעלים או דבר שאינו מביא כל תועלת, אלא יתרה מזו - זהו דבר המזיק (כלשון הרגל בש"ס' בנוקי בהמה), שיש לאבדו.

נספר שוב את המשל, ונשים לב איפה הושלכה, ואחר כך נמצאה, המרגלית: "מָשַׁל לְמַרְגְּלִית שֶׁנִּפְלָה בֵּין הַחֹל. אָדָם מְשַׁמֵּשׁ בְּחֹל וְכוֹבְרוֹ בְּכִבְרָה, עַד שֶׁמוֹצֵא אֶת הַמַּרְגְּלִית. וּמְשַׁמְּצָהּ, הוּא מְשַׁלֵּךְ אֶת הַצְּרוּרוֹת מִיָּדוֹ וְנוֹטֵל הַמַּרְגְּלִית". חול או צרורות? עפר או חצץ? - התשובה היא: גם וגם.

את האומות שעזרו לעם ישראל ניתן לדמות לחול. החול הוא חסר ערך לעומת המרגלית, אבל הוא לא פוגע בה. יותר מזה, לפעמים החול נחוץ כדי לעטוף את המרגלית ולהגן עליה מפגעים שונים.

ואילו האומות שמציקות לעם ישראל דומות ל'צרורות'. בלשון חז"ל, 'צרורות' הן אבני חצץ שהבהמות מעיפות תוך כדי הליכה, הגורמות לנזק והרס. נסו לדמיין איך נראית נסיעה בכביש מהיר מלא מהמורות, עם נתיב אחד, מאחורי משאית מלאה חצץ... ה'צרורות' הניתזות מהמשאית הן פגע רע שצריך להיפטר ממנו.

המרגלית, עם ישראל, עטופה בחול ובחצץ. במהלך ההיסטוריה היינו נתונים תחת שלטונות מדכאים, אך גם תחת מלוכויות של חסד. הסינון הוא תהליך ארוך, והוא יושלם בגאולה השלמה.

עד כאן הסיפור ההיסטורי ופשרו. אך כפי שהרבי מלמד אותנו, התורה היא "תורת חיים" - לכל פרט בתורה יש משמעות רלבנטית גם עבורנו. בחלק הבא של השיחה, הרבי מראה לנו מה משל המרגלית מלמד אותנו לחיי עבודת השם שלנו.

שני סיפורים אישיים

נקרא תחילה את הדברים בלשוננו של הרבי:

יא. תו"א ר"פ לך. שם קיז, ב. ועוד. וראה לקו"ש ח"ג ע' 826.
יב. ראה גם פי' מהרז"ו לב"ד פל"ט שם.

רע גמור, עד אשר אין אפשרות להוציא מתוכם את ניצוץ הקדושה. ודברים אלו יש לדחות."

כאשר באים לרתום את ענייני העולם והחפצים הגשמיים לקדושה ולהשתמש בהם לעבודת השם, אנחנו חייבים לעשות את האבחנה היסודית בין "חול" לבין "צרוות". ישנם דברים שאותם אפשר לרתום לעבודת השם, וישנם דברים שמהם צריך להתרחק ובכלל לא לנסות לקדש.

ברור שיהודי עובד השם צריך להתרחק כמטחווים קשת מכל דבר של איסור. מאכל אסור, מראות אסורים או דיבורים אסורים הם מחוץ לתחום. ברור שביטול תורה או ויתור על תפילה במניין אינם חלק מעבודת השם. אלו הם 'צרוות', אבנים מזיקות שלא יכולות להביא תועלת, ושום דרך מתוחכמת לא תהפוך את זה.

אך בעולם הזה יש לא רק 'צרוות', כי אם גם 'חול'. אלו הם דברים מותרים, שניתן לנצל לעבודת השם. להשתמש במאכלים טובים ומגוונים לסעודות שבת וחג, להשתמש במרכזי קניות כדי לזכות יהודים במצוות, וגם רשת האינטרנט, עם גישה מבוקרת וסניגור אחראי, יכולה להיות כלי רב השפעה ללימוד תורה והפצת יהדות.

להיפטר מהצרוות

הבנו שעיקר הסיפור של עבודת השם בזמן הגלות הוא לא 'סיפורי יעקב ובניו', לא הלימוד בישיבה והתפילות בבית הכנסת, כי אם עבודת השם בתוך העולם ועם העולם, לבוא במגע עם כל מה שיש לעולם להציע ולרתום אותו לשירות הקדושה.

אלא שזה עשוי לעורר דילמה לא פשוטה: איפה הגבול? האם זה אומר שעלינו להתעניין

קולינריה ועוד ועוד.

ובדיוק כמו שלעם ישראל יש תפקיד היסטורי בעולם, לכל אחד מאיתנו יש ייעוד ושליחות לתקן את חלקו בעולם. זוהי האחריות שלנו לחפש ולבדוק איך רותמים לעבודת השם את כל המכלול הזה, מה אפשר לתקן ומה צריך לשבור, מה יכול לסייע לשליחותנו להפצת אור התורה ועבודת השם ומה לא.

בלשון הקבלה זה נקרא "לברר את הניצוצות": בכל דבר בעולם, ללא יוצא מן הכלל, ממנוף דרך רחפן ועד צלחת מרק, יש 'ניצוץ' של טוב, פוטנציאל שאם נגלה אותו נוכל להשתמש בו לקדושה ולעבודת השם. תפקידו של יהודי הוא למצוא את אותו הניצוץ, ולממש את הפוטנציאל שלו.

זה בדיוק סיפור המרגלית המושלכת בחול. המשימה שלנו היא ללכת בחול, להתעסק בחולין - כדי למצוא ולחלץ את מרגליות הקדושה.

ואם בפרשנות ההיסטורית של סיפור עם ישראל והאומות דיברנו על "חול" ו"צרוות" - כך גם בשליחות האישית של כל אחד מאיתנו:

עפר וצרוות מורים על שני הסוגים בדברים הגשמיים:

עפר מורה על דברים גשמיים שרק מסתירים את ניצוצות הקדושה, ויהודי בעבודתו יכול לברר מתוכם את הניצוצות ולהעלותם לשורשם;

ואילו צרוות מורים על דברים אשר הם

האדם צריך להראות שלדברים הגשמיים מצד עצמם אין כל חשיבות בעיניו, והתעסקותו בהם היא רק כדי להוציא את ניצוצות הטוב והקדושה הטמונים בהם.

יג. ראה לקו"ת ש"ה ש"ו, ד.

הוא מברר את הניצוצות כדבעי.
[וכן] על ידי זה ש"כוברו בכברה" ונבדל
הטוב מהרע - הנה זה גופא משנה את
גדרו של החול והופכו לצרורות^{טז} שיש
להשליכם לגמרי^{טז}, מאחר שאין בהם עוד
טוב וקדושה ונעשו רע גמור.

ברור שעלינו לדעת שהשם שלח אותנו, כל אחד ושליחותו האישית, גם 'לברר' את העולם ותכולתו. ברור גם שהמיון הנכון במגע עם העולם הוא אינדיבידואלי וכדי למצוא אותו צריך להתיעץ עם מורה רוחני שיוכל לכוון ולהדריך אותנו.

אבל כדאי לדעת שיש כלל אצבע שמנסח עבורנו את העיקרון, איך באופן עקרוני צריך להיראות היחס שלנו לעולם, לאותם מקומות, מצבים ופעולות שאנו רוצים לנצל לקדושה אך גם חוששים שישאבו אותנו לחיים מגושמים יותר.

ובכן, נקרא את המשל בפעם השלישית, ונמצא בו את המסר: "מִשְׁלַּל לְמִרְגְּלִית שֶׁנִּפְלָה בֵּין הַחֹל. אָדָם מִמְּשֶׁמֶשׁ בַּחֹל וְכוֹבְרוֹ בְּכִבְרָה, עַד שֶׁמוֹצֵא אֶת הַמִּרְגְּלִית. וּמְשַׁמְצָהּ, הוּא מְשַׁלֵּיךְ אֶת הַצְּרוּרוֹת מִיָּדוֹ וְנוֹטֵל לַמִּרְגְּלִית".

אנחנו יכולים להבחין כאן בשני פרטים בולטים: הדבר הראשון הוא, שמיד לאחר מציאת המרגלית, אין לנו מה לחפש יותר בתוך החול. הדבר השני הוא שגם מה שראינו בהתחלה כ'חול' שעשוי להיות שימושי, הופך אחרי השימוש ל'צרורות' שצריך להשליך ולהיפטר מהן.

מה משמעות הדברים עבורנו בעבודת השם? מצד אחד, עלינו להכיר בכך שמדובר ב'חול', שבתוכו קבורות מרגליות של אלוקות. כל אותם דברים מותרים מכילים פוטנציאל לשימוש לעבודת השם, כמובן אם עושים את זה נכון ועל פי כל כללי ההלכה.

אבל מצד שני, עלינו לזכור תמיד שאנו מחפשים אך ורק את המרגלית, אך ורק את הדרך להשתמש בהם לעבודת השם, אך הם עצמם לא מעניינים אותנו בכלל. ויותר מזה: אנחנו תמיד נותרים מודעים וערניים לבעיות ולסכנות, ומבינים שברגע שמצינו את הפוטנציאל - מה שנותר אלו כבר "צרורות", שאותם עלינו לזרוק.

אם הקדוש ברוך הוא ברא מאכלים משובחים, ברור שצריך להשתמש בהם לסעודת מצווה,

עוד ועוד בעולם המטבח והבישול, כדי שנוכל לשים על שולחן השבת עוד ועוד מאכלים? האם זה אומר שיהודי צריך להסתובב מדי פעם בקניון כדי לא להיות מנותק? האם עבודת השם מחייבת חיבור לאינטרנט ומעקב אחרי החדשות?

הלא ניתן לראות במוחש, שיהודים שמנותקים מהעולם ומסתגרים בבית המדרש, הם פעמים רבות הרבה יותר יראי שמיים ועובדי השם מיהודים שמבלים במסעדות וצורכים אתרי חדשות. האם אכן מה שנדרש מאיתנו הוא לחפש את היהלומים דווקא בתוך החול?!

התשובה היא: כאשר ניגשים לחפש את המרגלית שהושלכה בחול, יש תנאי הכרחי שחובה לעמוד בו.

נקרא את הדברים בלשונו של הרבי:

בירור הדבר הגשמי לתכליתו יתכן דווקא כאשר אדם ניגש לכך מתוך הנחה אשר הדברים הגשמיים מצד עצמם, לא זו בלבד שאין להם כל חשיבות, אלא הם עצמם (לולי ניצוצות הקדושה שבהם) הרי הם בצרורות.

ולכן, מיד כשמוצא את המרגלית אזי "משליך את הצרורות", ודווקא על ידי זה "נוטל את המרגלית".

האדם צריך להראות שלדברים הגשמיים מצד עצמם אין כל חשיבות בעיניו, והתעסקותו בהם היא רק כדי להוציא את ניצוצות הטוב והקדושה הטמונים בהם.

בשעה שהדברים הגשמיים מצד עצמם תופסים מקום אצלו, הרי לא זו בלבד שלא יוכל להוציא מהם את הניצוצות כדבעי, אלא יתרה מזו: יתכן שההתעסקות בדברים הגשמיים אף תגרום ירידה בנשמתו^{יז}.

ודווקא כאשר אכילתו ושתייתו וכל ענייניו הגשמיים הם אצלו באופן שהוא "מניח" ועוזב את ה"עפר" וה"צרורות" שבהם, אזי

יד. ע"ד האיסור לאכול קודם התפלה (ראה לקו"ת נשא כו, ג. בלק עב, א. פנחס עט, ד. ועוד).

טו. ע"ד כשמבררין יין ונשאר היין צלול בפ"ע והשמרים בפ"ע.

טז. ע"ד לעת"ל בגמור הביוריים שיהי' "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ" (זכרי' יג, ב).

לפאר את השבת והחג, כמובן בכשרות מהודרת. אך כאשר המאכל הוא 'נטול מרגליות', אין לנו מה לעשות בו. סתם ליהנות מארוחה דשנה במסעדה כדי לעשות לעצמנו טוב - זה לא.

אם הקדוש ברוך הוא ברא את האינטרנט, הרי שזהו תפקידנו להשתמש בו, בסינון הראוי, ללמוד וללמד תורה ולהפיץ יהדות וחסידות. אך ברגע שהאינטרנט לא משמש אותנו לזה, הוא דבר שצריך לסלק מהחיים שלנו.

אם יצא לנו להגיע לקניון או למדרחוב, אם לצורך קניות או שזה מקום העבודה שלנו, עלינו לזכור שזה לא המקום הטבעי שלנו. נכון, יש לנו שם שליחות, יש יהלומים בחול שעלינו למצוא. אך ברגע שהשליחות תסתיים, ישוב הרחוב להיות 'חצץ', ונמחר לעזוב אותו לטובת היהלומים שמחכים לנו בבית המדרש.

המסר העולה מכך ברור: העובדה שאנו יודעים שהעולם מצפה לנו ולעבודה שלנו, ושעלינו לבוא במגע עם ענייני העולם כדי לברר את הניצוצות הקדושים הטמונים בהם, לא אומרת שעלינו לאבד את החוש החסידי הבסיסי שיודע להבחין היטב בגבולות שבין השליחות לעשות את העולם לדירה בתחתונים ובין שקיעה יתרה בגשמיות.

להפך, רק כאשר אנו זוכרים שהחול הוא חול בתנאי שיש בו יהלומים, וברגע שאין בו יהלומים הוא בעצם 'צרורות', רק אז נוכל להתעסק עם העולם מתוך חוסן ערכי וטהור שישמור עלינו מהידרדרות, חלילה, ובצורה כזו שאנחנו אלה שנשלטו בו, עד שנקדש ונזכך אותו.

אחד מחסידיו הגדולים של אדמו"ר הזקן היה החסיד רבי פנחס רייזעס, שהיה גאון עצום בתורה ובחסידות, וגם עשיר גדול בזכות ירושה שנפלה בחלקו.

בזכות עושרו, יכול היה ר' פנחס להרשות לעצמו לרכוש בית גדול ומפואר. כשנשאל ר' פנחס מה הצורך שלו בבית גדול כזה,

השיב: "אני בעצמי אינני זקוק כלל לבית גדול כזה. אך זה עוזר לי שדעתי תישמע בעיר. מכיוון שיש לי בית גדול, כל האספות של ועד העיר מתרחשות בביתי, וכך אני יכול להתערב בהן ולדאוג שהנהגת העיר תהיה כרצונו של הרבי".

לר' פנחס היה ידיד נפש, חסיד גדול וגאון עצום אף הוא, ושמו רבי שמואל מונקעס.

פעם הגיע ר' שמואל לבקר בביתו של ר' פנחס, ובכוונה תחילה נכנס לסלון הבית מבלי לחלוץ את מגפיו המלוכלכים בבוץ, הלך על השטיח ונשכב לנוח על הספה, במעילו ובמגפיו.

ר' פנחס פנה לחברו וביקש ממנו לחלוץ את המגפיים, ולהיזהר יותר שלא לטנף את כל אשר נקרה בדרכו.

"אהה!", הגיב ר' שמואל כמנצח. "זה לא שהבית לא מעסיק אותך, וכל המטרה היא רק כדי שקולו של הרבי יישמע בוועד העיר..."

באומרו זאת, קם ר' שמואל ויצא מהבית. "אינני יכול להיות חברך, אם דברים פעוטים כאלה תופסים אצלך מקום, ולא ברור לך שהכול הבל הבלים ואין עוד מלבדו!"

ר' פנחס התחנן לר' שמואל שימשיך להיות חברו. ר' שמואל הסכים, אולם תלה זאת בתנאי: "עליך לרוץ ברחובות שקלוב, שבה כולם מכירים אותך כגאון ואישיות חשובה ומכובדת, כשאתה רוכב על מטאטא, כדרכם של הילדים. רק כך תוכיח לי שענייני העולם הזה אינם תופסים אצלך מקום".

למרבה ההפתעה, ר' פנחס אכן קיים את התנאי, כדי לא לוותר על הידידות החסידית עם ר' שמואל.

המורו של משיח

כולנו עומדים פעורי עיניים נוכח שיטפון הריק סביבנו. יהודי שהקדוש ברוך הוא נותן לו אפשרות לקיים חיים בעלי ערכים, משמעות ותוכן, עלול להפוך מבלי משים ל'אושית פרסומים' חלולה, שמרבית זמנו נתונה לתמונות וסטטוסים חלולים. הבעיה מתעצמת כשמדובר על ילדים - כולנו שואלים את עצמנו את שאלת השאלות: איך נחנך את ילדינו, הגדלים לתוך מציאות מבולבלת שכזו, לצמוח לתוך חיים בעלי עומק, מהות וחיבור?

המאמר שלפנינו, "וישלח יעקב", שייך לסוגית "דרושי החתונה" - והוא מושתת בעיקרו על דברי חסידות שנאמרו בשמחת החתונה של הרבי הריי"צ, וממנו נוכל להפיק את התשובה לשאלה המציקה.

מאמר "וישלח יעקב" תשח" - ספר המאמרים תשח"י, נח

א. צאן ועבד ושפחה

יעקב אבינו אומר לעשו: "וַיְהִי לִי שׁוֹר וְחֲמֹר וְצֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה".

המשמעות הפנימית של הפסוק היא שעל ידי עבודת השם בקבלת עול ("צאן ועבד ושפחה"), מגיעים לגילוי האלוקות שלעתידי ("שור וחמור").

אלא שאת זאת קשה להבין: איך יכול כל אחד להגיע לגילוי של משיח, בחושך הכפול והמכופל של הגלות!?

על ידי העבודה הרוחנית של עם ישראל – מגיעים לגילוי המשיח

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים [לִפְנֵי אֶל עֵשׂוֹ אָחִיו אֲרָצָה שְׂעִיר שָׂדֶה אָדוֹם. וַיֵּצֵא אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאֲדֹנֵי לְעֵשׂוֹ: כֹּה אָמַר עֲבָדְךָ יַעֲקֹב עִם לְבֹן גִּרְתִּי וְאַחֵר עַד עַתָּה]. וַיְהִי לִי שׁוֹר וְחֲמֹר וְצֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה.¹

וַיֵּאָתָּה בְּמִדְרַשׁ רַבָּה:²

"שור" זה מְשִׁיחַ מְלִיכָה, שְׁנָאֲמַר:³ "בְּכוֹר שׁוֹר"

הָדָר לוֹ; "חֲמֹר" זֶה מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, שְׁנָאֲמַר: "עֲנֵי וְרִכֵּב עַל חֲמֹר";

"צֹאן" אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, שְׁנָאֲמַר:⁴ "וְאַתָּן צֹאנִי צֹאן מִרְעִיתִי"; "וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה" (כְּמוֹ שִׁפְחוֹת): "הִנֵּה" כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֵל יְד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֵל יְד גְּבֻרָתָהּ.

וְהַעֲנִין בְּזֶה, שֶׁעַל יְדֵי הָעֲבֹדָה בְּבִחִינַת "צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה", שֶׁזֶהוּ עֲבֹדָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל - אֲזִי "וַיְהִי לִי שׁוֹר וְחֲמֹר", שֶׁמְּגִיעִים לְגִלּוֹי הַמְּשִׁיחַ.

"עבד ושפחה" – קבלת עול

דִּהְיָה, עֲבֹדָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל הִיא בְּקִבְלַת עֹל, שֶׁזֶהוּ יְסוֹד הָעֲבֹדָה וְתִכְלִית הָעֲבֹדָה...

וּבְזֶה גּוֹפֵא יְשֻׁנָּה הָעֲבֹדָה דְּקִבְלַת עֹל כְּמוֹ שֶׁהִיא בְּנִשְׁמוֹת דְּדִכּוּרָא [= נִשְׁמוֹת זְכוּרוֹת], וְהוּא בְּחִינַת עֶבֶד; וְיְשֻׁנָּה הָעֲבֹדָה דְּקִבְלַת עֹל כְּמוֹ שֶׁהִיא בְּנִשְׁמוֹת דְּנוֹקְבָא [= נִשְׁמוֹת נְקִיבוֹת], וְהוּא בְּחִינַת שִׁפְחָה.

"צאן" – יציאה מעצמו

וְזֶהוּ גַם הַעֲנִין דְּצֹאן, שֶׁגַם בְּזֶה מְרַמֶּזֶת הָעֲבֹדָה זֶה דְּקִבְלַת עֹל.

דְּבִצָּאן כְּתִיב⁵ "כִּצָּאן לְטִבַּח יוֹבֵל". שֶׁאֵין לְהַצָּאן

4. זכריה ט, ט.

5. יחזקאל לד, לא. ושם "ואתן".

6. תהלים קכג, ב.

7. בפיוט 'ד' אלקי ישראל' שבתפילת שני וחמישי, ע"פ ישעיה נג, ו ("כשה

1. וישלח לב, ד-ו.

2. בראשית רבה פ"ה, ו.

3. ברכה לג, יז.

ב. רְנִי עֲקָרָה לֹא יִלְדָּה

הנביא ישעיהו אומר: "רְנִי עֲקָרָה לֹא יִלְדָּה".

הכוונה היא לכך שכאשר אין תולדות לצד הקליפה – זה מעורר שמחה.

התולדות הן המידות, שנולדות כתוצאה מההתבוננות. וכאשר ליהודי יש רגשות של אהבה ויראה רק כלפי הקדוש ברוך הוא, ואין לו אהבה ויראה ומידות זרות – זוהי סיבה לשמחה.

"לא ילדה בנים לגיהנום"

ויבן על פי מה שאמר ישעיהו, נביא הגאולה, בענין הגאולה העתידה: "רְנִי עֲקָרָה לֹא יִלְדָּה"¹².
ופירוש [= ומקשה] בגמרא¹³: "משום דלא ילדה - רְנִי?".
ומשני [= ומתרץ]: "רְנִי כְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׂדוּמָה לְאַשָּׁה עֲקָרָה שְׁלֹא יִלְדָּה בָּנִים לְגִיחֵם כְּנֻתֵיכִי [= כְּמוֹסִים]" (כמו אמות העולם).

תולדות בקדושה ובקליפה – המידות

והענין בזה, דהנה, יש תולדות בקדושה ויש תולדות בלעמית זה:
תולדות בקדושה הם המדות הנמשכות מצד הבנייה,

והיני, דכאשר מתבונן בגדלת הוי', בטוב הוי' וחסדו עמו, אזי מתעורר באהבה לאלקות. וכאשר מתבונן בענין רוממותו יתברך, אזי מתעורר ביראה שנופל עליו אימה ופחד.

וכן הוא בשאר המדות (שכללותם הם אהבה ויראה), שנוולדים מהבנייה, שזהו התולדות דקדושה.

אמנם, בכדי שיהיה ענין הבחירה... לכן ישנם גם מדות בלעמית זה, כדי שאף על פי כן יהיה "ובחרת בחיים".

וגם המדות דלעומת זה נולדים מההתבוננות דבניה.

דכאשר מתבונן בענין תענוגי העולם כו', אזי מתעורר בתאוה ובהבנה זרה. וכאשר מתבונן

שום רצונות כלל, והולכת להמקום שמולכים אתה.

וזהו גם שצאן הוא מלשון צאי, כמו שכתוב: "צאי לך בעקבי הצאן", "צאנה וראינה".

דצאנה הוא ענין היציאה מעצמו ומכל עניניו, באופן של קבלת על בלי שום טעם ודעת.

ועל ידי זה נעשית היציאה מכל הענינים שבסדר השתלשלות - שזהו ענין וראינה, דקאי על גלוי אלקות שלמעלה מסדר השתלשלות, וגלוי זה ממשיכים גם למטה בסדר השתלשלות.

בקבלת עול זוכים לגילוי שלעתיד

והיני שעל ידי העבודה ד"צאן ועבד ושפחה", שזהו העבודה לצאת מעצמו בדרך קבלת על, אזי "ויהי לי שור וחמור", שזוכים להגילוי דלעתיד לבוא.

וזהו ששלח יעקב להודיע לעשו, אשר עבד עבודתו עשרים שנה בבית לבן וברר שם כל הברורים כו' בבחינת "צאן ועבד ושפחה", ועל ידי זה "ויהי לי שור וחמור".

איך אפשר להגיע לזה בגלות?

והנה כיון שהתורה היא נצחית - וכמו שמביא רבנו הזקן¹⁴ ענין זה בבאור מה שכתוב¹⁵ "כי קרוב אליך הדבר מאד", דקאי על כל אחד ואחד מישראל, גם הפחותים, שגם להם "קרוב הדבר מאד", מאד דייקא -

הרי מובן שלכל אחד ואחד מישראל קרוב מאד להגיע לבחינת "צאן ועבד ושפחה", ועל ידי זה "ויהי לי שור וחמור", זה מלך המשיח.

וצריך להבין: איך אפשר להגיע לזה?

הרי בזמן הגלות ישנם כמה העלמות והסתרים, ובפרט בדרך דעקבתא דמשיחא [= בדרך של עקבי המשיח], שהחשך כפול ומכפיל.

ואיך אפשר לכל אחד ואחד להגיע להגילוי ד"חמור זה מלך המשיח"?

לטבח יובל".

8. שיר השירים א, ח.

9. שם ג, יא.

10. תניא פ"ז ואילך.

11. נצבים ל, יד.

12. ישעיה נד, א.

13. ברכות י"ד, א.

בענינים המביאים את היראה, כמו פן יחסר לחמו וכדומה, אזי נתעורר ביראה זרה.

וכמו כן בשאר המדות רעות (שכללותם הם אהבה ויראה זרות), שנוגדים מהבניה, והם התולדות דלעומת זה.

שמחה – כי אין מידות זרות

וזהו "רני עקרה לא ילדה".

דכיון שלא ילדה בנים לגיהנם כתייהו דאומות העולם, הינו, שאין לו אהבה ויראה זרות - הנה מצד זה הרי הוא בשמחה.

ג. חיות אלוקי

הדרך להבטיח שלא יהיו תולדות לקליפה היא להיות כלי לאלוקות – שתהיה חיות בקדושה, בקיום המצוות, לימוד התורה ועבודת התפילה.

הנביעה והטוב-טעם באלוקות כבר קיימים אצל כל יהודי, מכוח האבות הקדושים, והעבודה היא להסיר את החסמים המפריעים.

להיות כלי לאלוקות

והנה הדרך להגיע לזה שיהיה בטוח אשר לא יהיו לו תולדות דלעומת זה, הוא... שבעשה כלי לאלקות...

להיות כלי – קיום המצוות, עבודת התפילה ולימוד התורה מתוך חיות

וזהו ענין הכלי, שיש לו חיות בקדושה.

דהנה, **קיום המצוות** אפשר להיות גם בלי חיות, בדרך מצות אנשים מלמד.

וכמו מי שהוא בטבע הקרירות, שמצד טבעו אין לו חיות בעניני תאוות, ולכן הוא סר מרע, ומקים מצות לא תעשה ומצות עשה, אבל קיום המצוות הוא בלי שום חיות כלל.

וכמו כן אפשר להיות שמקים את המצוות לפי שנתחנך בן ומעשה אבותיו בידיו. שאז קיום המצוות הוא בלי שום חיות כלל, ולכן חסר בהדור המצוה, עד שלפעמים חסר גם בעקר המצוה.

וכמו שהוא בקיום המצוות, כן הוא גם **בעבודת התפילה**.

שאפשר שתפלתו תהיה בלי שום חיות כלל, עד שלפעמים יכול לשכח איזה מזמור הוא אומר, והינו לפי שתפלתו הוא רק בשפתיו בלבד ולבו בל עמו.

ואפילו בלמוד התורה. הנה אף שבתורה מאיר אור אין סוף, מכל מקום, אפשר להיות למוד התורה בלי שום חיות דקדושה.

וכל למודו הוא לפי שהוא מתמיד בטבעו או מצד ההרגל, אבל אין לו שום חיות (דקדושה) כלל, כיון שלומד תורה ושוכח שהתורה היא חכמתו ורצונו של הקדוש ברוך הוא. והינו דאף שלומד תורה, מכל מקום, בשעת הלמוד גופא יכול לשכח על נותן התורה.

ולזה צריך להיות ענין... הכלי... שהעבודה בקיום המצוות, בתפילה ובלימוד התורה תהיה בחיות אלקי.

ד. ואני תפילה

הזמן המסוגל להיעשות כלי לאלוקות הוא בתפילה – אז פועלים שהנשמה תאיר בפנימיות וכל עניני היום יעשו בחיות של קדושה.

השלבים בעשיית הכלי בתפילה: הסרה וכריתת התאוות הזרות (פסוקי דזמרה), עשיית כלי לקדושה (קריאת שמע), שפיכת הנפש (שמונה עשרה).

הזמן המסוגל להיעשות כלי לקדושה – בתפילה

והנה הזמן המסוגל לזה, לפעל בעצמו שיהיה כלי לקדושה, הוא בעבודת התפילה.

דענין התפילה הוא לפעל בעצמו שלא יהיה נשמה באפו¹⁴ בלבד, אלא שהנשמה תאיר בפנימיות.

והתפילה היא יסוד לעבודת כל היום. שעל זה נאמר¹⁵ "ויעקב הלך לדרכו", בלמוד התורה ובקיום המצוות ו"בכל דרכיך דעהו"¹⁶. והינו, שעל ידי התפילה נעשה כלי לאלקות, אשר כל

14. ישעיה ב, כב. ברכות יד א.

15. לשון הכתוב – ויצא לב, ב.

16. משלי ג, ו.

עניניו שבמשך היום יהיו בחיות דקדושה.

פסוקי דזמרה וקריאת שמע – חקיקה מבחוץ ומבפנים

והנה, כשם שבששית כלי בגשמיות, שלוקחים גלם של עץ או מתכת ועושים ממנו כלי, צריך להיות שני ענינים: חקיקה מבחוץ וחקיקה מבפנים,

שהחקיקה מבחוץ היא להסיר את הענינים שבהגולם שאינם נצרכים להכלי ובמלא מבלבלים לעשית הכלי, ושישאר רק מה שצריך להכלי,

ולאחרי החקיקה מבחוץ, אזי צריך להיות גם החקיקה מבפנים בכדי שיהיה כלי קבול -

הנה כמו כן הוא גם בעבודת התפלה, שענינה הוא שהאדם יהיה כלי לאלקות, יש בזה גם כן שני הענינים דחקיקה מבחוץ וחקיקה מבפנים.

וכמבאר בכמה מקומות¹⁷, שחקיקה מבחוץ הוא בפסוקי דזמרה, שענינם "לומר עריצים", והינו להסיר ולכרות את כל התאוות זרות. דכאשר ישנם בו תאוות זרות, אי אפשר שיהיה כלי לקדושה.

ולאחרי הסרת התאוות זרות בפסוקי דזמרה, באה העבודה דברכות קריאת שמע וקריאת שמע, עד שמנה עשרה - שעל ידה נעשית החקיקה מבפנים, שיהיה כלי לקדושה.

17. ראה לקוטי תורה בחוקותי מז, ד.

ציור: זלמן קליינמן

1. רוכב על המור

גם בזמן הגלות, בתוקף ההעלם וההסתר, כל יהודי יכול להמשיך את אור הגאולה, על ידי היציאה מעצמו (קבלת עול ותשובה) וביטול החומרות.

קבלת עול ותשובה – ממשיכים אור הגאולה

וזהו "ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה".
שענין זה יכול להיות אצל כל אחד ואחד מישראל.

והינו, שגם בזמן הגלות ותקף ההעלם והסתר, הנה על ידי עשיית התשובה, שהוא ענין הציאה מכל עניניו, שזוהי העבודה בבחינת צאן, שפאה על ידי העבודה דקבלת על בבחינת עבד ושפחה – אזי מיד נגאלים, שממשיכים אור הגאולה,

בביטול החומרות – המשיכת למעלה מהשתלשלות עד למטה

שזהו ענין ויהי לי שור וחמור,

"חמור זה מלך המשיח, שנאמר עני ורוכב על חמור". שזהו החמור עליו נאמר²⁰ "וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמורו". וכן במשה (גואל ראשון הוא גואל אחרון)²¹ כתיב²² "וירכבם על החמור".

והינו שביאת משיח, שנאמר בו "עני ורוכב על חמור", היא על ידי הקדמת העבודה ד"ויחבש את חמורו" וירכבם על החמור, שחובש ורוכב על חמורו הוא חמר הגוף, ומבטל את החומרות מכל הענינים שלא יהיו חומרים, כי אם דברים גשמיים מבררים ומזככים.

ועל ידי זה מגיע לבחינת האור שלמעלה מהשתלשלות. ומשם נמשך לו גם בהשתלשלות למטה בבקשת צרכיו בכל הענינים, רפואה, פרנסה בהרחבה ורועא חזא וקיימא. ועד שנמשך למטה האור שלמעלה מהשתלשלות בהגלויים דלעתיד לבוא, על ידי משיח צדקנו, שיבוא לגאלנו במהרה בימינו.

שמונה עשרה – החיסרון שלמעלה נוגע בעצם הנפש

ואחר כך בא לשמנה עשרה, שהוא ענין שפיכת הנפש, ולכן יש שם שתיים עשרה ברכות אמצעיות דבקשת צרכיו.

ומבאר במקום אחר¹⁸ על פסוק¹⁹ "ואני תפלה", שצריך לבקש בעקר על מלוי החסרון שלמעלה, ועל ידי זה יתמלאו במלא גם צרכיו בגשמיות, ורפאנו, "ברך עלינו" ושאר הברכות.

הנה בקשות אלו תקנום בנפש קצר. שזה מורה אשר הענין נוגע לו בעצם פנימיות נפשו. דכאשר הוא מדבר אודות ענין שאינו חסר לו, או אפילו שחסר לו אבל אין זה נוגע אליו כל כך בעצם פנימיות נפשו, אזי הוא מאריך בהענין, בין בהקדמת הענין ובין בהסברת גוף הדבר. אבל כאשר הענין נוגע בעצם פנימיות נפשו, אזי הוא מדבר דברים קצרים.

וכל זה הוא לפי שנועשה כלי לאלקות, שלכן מבקש על מלוי החסרון שלמעלה באופן שנוגע לו הענין בעצם נפשו.

ה. עקרה עם בנים

כשאדם פועל בעצמו שלא יהיו לו תולדות של קליפה, נעשות אצלו תולדות של קדושה – כי כך הוא נעשה כלי לאלוקות ונמשך לו הגלוי האלוני שלמעלה מהשתלשלות.

ללא תולדות של לעומת זה – יש תולדות של קדושה

וזהו "רני עקרה לא ילדה".

שמצד זה שלא ילדה בנים לגיהנם, שהם התולדות דלעומת זה, אזי נעשים אצלו תולדות דקדושה... ולכן "רני", כי "אם הבנים שמחה".

וכמו כן הוא בעבודה. דעל ידי זה שפועל בעצמו שלא יהיו לו תולדות דלעומת זה, "לא ילדה"... אזי נעשים אצלו תולדות בקדושה, כיון שנועשה כלי לאלקות, ועד שנמשך לו הגלוי שלמעלה מהשתלשלות.

20. וירא כב, ג.

21. ראה שמו"ר פ"ב ד. ועוד.

22. שמות ד, כ.

18. ראה ספר המאמרים תרע"ח ע' רסה. ועוד.

19. תהלים קד, ט.

יום ראשון יד כסלו

סוף זמן קידוש לבנה - הלילה בשעה 23:11.

יום המשיח יח כסלו

הלילה חל י"ט כסלו, "חג הגאולה" של אדמו"ר הזקן ממאסרו הראשון בפטרבורג.

היום מסיימים את לימוד התניא לפי החלוקה לשיעור היומי. מיד אחרי שמסיימים, כדאי להתחיל מחדש את לימוד התניא, כמו שבסיום קריאת כל התורה בשמחת תורה מתחילים מיד לקרוא מבראשית.¹

וכן מסיימים היום את המחזור השנתי של לימוד "לוח היום יום" כסדרו מדי יום ביומו, ומתחילים שוב מחדש.

מי שקיבל על עצמו בי"ט כסלו בשנה שעברה ללמוד מסכת - עליו לסיימה לכל המאוחר היום, לפני צאת הכוכבים.² מי שלא יספיק, ישלים בהקדם האפשרי.³

בתפילת מנחה לא אומרים תחנון.

מנהגי י"ט כסלו

הרבי נהג ללבוש בגדי שבת.⁴

מאחלים אחד לשני: "גוט יום טוב. לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכי החסידות תכתב ותחתם".⁵

לומדים מספריו של אדמו"ר הזקן - ספר התניא, תורה אור ולקוטי תורה, ומהמאמרים והשיחות של רבותינו נשיאנו על תורתו של אדמו"ר הזקן. וכן יש ללמוד על ענייני היום, קודם כל מהדברים המופיעים בתחילת "לוח היום יום" על מעלת היום.⁶

התועודיות: עורכים התועודות גדולה ומרכזית

1. 'תורת-מנחם - התועודיות' תשי"ב ח"א עמ' 200.

2. 'תורת-מנחם - התועודיות' ח"ז עמ' 291. וראה גם סה"ש תש"ד עמ' 50.

3. 'כפר חב"ד', גיליון 927 עמ' 21.

4. 'כפר חב"ד' גיליון 692 עמ' 32.

5. 'היום יום', ס' המנהגים עמ' 56. התועודיות תשמ"ט ח"ב עמ' 4. סה"ש תש"ב עמ' 19.

6. 'תורת-מנחם - התועודיות' תשמ"ט ח"ב עמ' 4.

בכל מקום, ומתאספים להודות לקדוש ברוך הוא על הנס הגדול. במקומות שבהם עורכים סעודות מצווה גדולות מסודרות, נוהגים רבים לערוך סעודה עם נטילת ידיים, וכן נוהגים לאכול בה "שווארצע קאשע" ('דייטש שחורה', דייטש כוסמת), זכר למה שאכל אדמו"ר הזקן בהיותו במאסר⁷ - כפי שנהגו בליובאוויטש ובבתי כנסת חב"ד בכל מקום.⁸

יש להתכונן מראש לעריכת ההתועדות עבור המקורבים והקהל הרחב: לפרסם על ההתועדות, להכין נושא בחסידות לומר בפני המשתתפים, וכן לארגן מקהלה שתשיר ניגונים ותגרום להתרוממות רוח.⁹

בהתועדות יש לומר דברים מתורתם של רבותינו נשיאנו, לומר "לחיים" ולברך אחד את השני, וכן לתת צדקה ולעודד אחד את השני.

נוהגים לשיר את הניגון הידוע על הפסוקים "פדה בשלום נפשי".

מקבלים החלטות טובות לקבוע עיתים לתורה בנגלה ובחסידות¹⁰, ללמוד את שיעור הרמב"ם היומי שלושה פרקים ליום¹¹, לעסוק בעבודת התפילה, באהבת ישראל ובקיום המצוות בהתלהבות¹², לתרום למוסדות רבותינו נשיאנו¹³; וכן לעורר לפעולה בהפצת התורה והחסידות.¹⁴

בהתועדות עורכים גם "חלוקת הש"ס" (תלמוד בבלי)¹⁵. כל משתתף מתחייב ללמוד מסכת אחת לפחות לפי בחירתו, ולסיים אותה עד י"ט כסלו בשנה הבאה. כך כל המשתתפים זוכים יחד לסיים ללמוד את כל הש"ס. כדאי שההתחייבות ללימוד המסכת תהיה כתובה, ונוהגים לפרסם את רשימת המשתתפים בבית הכנסת - כדי לתת חיזוק ושיהיה לזיכרון טוב בהיכל השם.¹⁶

כל אחד הוא גם משפיע על סביבתו, ועל כן כדאי שכל אחד ואחד גם יערוך בעצמו התועדות - עם עצמו, עם בני משפחתו, עם חבריו וכדומה.¹⁷

7. ראה סה"ש תרח"ץ ס"ע 250.

8. ראה אג"ק אדמו"ר מהורש"ב ח"ד עמ' עג. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' סט.

9. אג"ק ח"ח עמ' קמו.

10. היום-יום ח"ב. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' קכג.

11. סה"ש תנש"א עמ' 191.

12. היום-יום. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"י עמ' שכב, ח"ט עמ' שנד. אג"ק חכ"ב עמ' עו. סה"ש תש"נ ח"א עמ' 182, תנש"א ח"א עמ' 191, ועוד.

13. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' תקנג.

14. אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו חכ"ב עמ' שע.

15. סה"ש תשנ"ב ח"ב עמ' 492. 'תורת-מנחם - התועודיות' תשי"ג ח"א עמ' 216.

16. סה"ש תשנ"ב ח"ב עמ' 496. 'בית חיינו', גיליון 117 עמ' 29.

17. סה"ש תשנ"ב ח"א עמ' 166.

עת לדעת

אירועים בדברי ימי חסידות חב"ד על-פי לוח השנה

מבוסס על הספר 'עת לדעת', מאת השליח הרב אברהם שמואל בוקיעט ע"ה מוקדש לעילוי נשמתו

יג כסלו

תשמ"ו

הרבי אמור היה להתייצב בבית המשפט לעדות במשפט הספרים, וחברי כולל האברכים של מזכירות הרבי קבעו את היום ליום תענית ואמירת תהלים. כבר משעה מוקדמת בבוקר, האולם הגדול ב-770 היה מלא באנ"ש ותמימים שאמרו תהלים.

לשמחת החסידים התקבלה הבשורה: בית המשפט הפדרלי של ארצות הברית פסק שהרבי פטור מלהתייצב לעדות בבית המשפט.

יד כסלו

תרפ"ט

יום חתונת הרבי עם הרבנית חיה מושקא, בת אדמו"ר הריי"צ.

החתונה נערכה בחצר ישיבת תומכי תמימים בוורשה שבפולין, מה שעורר שמחה אדירה והתרגשות גדולה בין יהודי פולין בכלל ובין אנ"ש והתמימים בפרט.

הוריו של הרבי לא היו יכולים לצאת מברית המועצות ולא השתתפו בחתונה, והשושבינים של הרבי היו הרב החסיד ר' משה הורנשטיין - חתנו של אדמו"ר מהר"ש, ואשתו הרבנית חיה מושקא.

אדמו"ר הריי"צ סידר את הקידושין, וגם אמר את שבע הברכות בחופה. בקריאת הכתובה כובד האדמו"ר מראדזין. העדים היו הגאון החסיד ר' דובער משה שמוטקין, מנכבדי חסידי חב"ד בוורשה שהיה עוד מחסידי אדמו"ר מהר"ש, והגאון החסיד ר' מנחם מענדל קופרשטוק, מרבני חב"ד בליטא ולימים רב עדת החסידים בחיפה.

בחופה השתתפו למעלה מחמשת אלפים איש. המוזמנים נטלו את ידיהם לאחר חצות הלילה, סעודת החתונה נמשכה עד אור הבוקר ורק אז

התפזרו המשתתפים לבתיהם.

יומיים אחר כך, עזבו אדמו"ר הריי"צ ומשפחתו את וורשה וחזרו לריגה, שם נערכו התוועדויות לרגל ה"שבע ברכות", בשבת וביום ראשון.

הרבי התבטא על היום הזה שהוא "קישר אותי איתכם - ואתכם איתי".

טו כסלו

תקנ"ו

אדמו"ר הזקן מתקבל כחבר בחברה קדישא של העיר ליאזנא, בהיותו בגיל חמש. הרבי הריי"צ סיפר שבגיל הזה כבר הרגיש אדמו"ר הזקן ששערי התורה פתוחים לפניו, הוא הבין היטב ובצורה ברורה גם את הנושאים הקשים ביותר והייתה לו הצלחה גדולה בידיעת התורה.

תקנ"ט

נפטר גיסו של אדמו"ר הצמח צדק, הרב החסיד ר' חיים חייקיל, שהיה נכדו של הרב הקדוש רבי חיים חייקיל מאמדור, מתלמידי המגיד ממזריטש.

לאחר פטירתה של הרבנית דבורה לאה, בתו של אדמו"ר הזקן ואימו של אדמו"ר הצמח צדק, שידך אדמו"ר הזקן את בעלה רבי שלום שכנא עם הרבנית רבקה, בתו של הרב הקדוש רבי אהרן הגדול מקרלין. מנישואים אלה נולדו להם שתי בנות (אחיות מאב לאדמו"ר הצמח צדק). אחת הבנות, הרבנית דבורה, נישאה לר' חיים חייקיל.

טז כסלו

תשמ"ב

ביוזמתו של הרבי יצא לאור ספר התניא - מהדורא קמא (לקט של ה'קונטרסים' שנכתבו על ידי חסידי אדמו"ר הזקן, שמאוחר יותר נערכו יחד והודפסו כחיבור שלם של ספר התניא).

יה כסלו

תרל"ז

נפטר הרב הקדוש רבי יוסף יצחק מאוורוטש, בנו החמישי של אדמו"ר הצמח צדק, בגיל חמישים ושבע. הריי"צ היה אביה של הרבנית שטערנא שרה, אימו של אדמו"ר הריי"צ - שנקרא על שם סבו. הרבי הרש"ב סיפר על מעלותיו הגדולות והצטיינותו בלימוד בשקידה, וכן ציין את מידותיו המיוחדות, ובמיוחד הענווה. נטמן בעיר אוורוטש שבאוקראינה.

יז כסלו

תשנ"ב

לקראת יום נישואי הרבי והרבנית בי"ד כסלו, הורה הרבי להדפיס במהדורה מיוחדת את קונטרס "דרושי חתונה" - שמופיעים בו המאמרים שאמר הרבי הריי"צ בחודש כסלו תרפ"ט לחתונת הרבי והרבנית, ונוספו בו גם מאמרים מהרבי שמבארים את אותם מאמרים. בי"ז כסלו הרבי חילק את הקונטרס, עטוף באריזת פלסטיק עם הכיתוב: "קונטרס דרושי חתונה", בצירוף שני דולר לצדקה.

איפה ההתקשרות שלך?

חדש!

עושים מנוי ומקבלים את
הגיליון למייל מדי שבוע

051-5415770: בואטסאפ או chabadisrael.co.il/alonichabad

פרשת וישלח

להתרכז במשימה שלי

וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר צֹאֵן וְעֵבֶד וַשְׁפָּחָה, וְאֶשְׁלַחָה לְהַגִּיד לְאֹרְנִי לְמַצָּא חֵן בְּעֵינֶיהָ (בראשית, פרק לב, פסוק ו)

בחסידות מוסבר שבדבריו רמז יעקב לכך שהוא כבר מוכן לגאולה, כפי שאומרים חז"ל ש"חמור זה מלך המשיח". יעקב ביקש להודיע על כך לעשיו, מתוך הנחה שגם עשיו כבר עשה את התיקון לקראת הגאולה.

על כך נשאלת השאלה: איך יעקב העלה בדעתו שכבר הגיעה עת הגאולה, בשעה שהעולם עוד לא היה ראוי לכך? ההסבר לכך הוא שיעקב התרכז במשימה שהוטלה עליו. תפקידו היה לתקן את ניצוצות הקדושה של עשיו אחיו, וזה הדבר היחיד שנגע לו.

כך גם אנו: כאשר ליהודי יש שליחות קדושה לבצע בעולם, עליו להתמקד אך ורק בה. לשליח אין בעולמו אלא משימתו והמקום שאליו נשלח.

(הרבי - לקוטי שיחות, כרך כה, עמוד 368)

להינצל מהגאווה

וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיאל, כִּי רָאִיתִי אֶ-לֹהִים פָּנִים אֶל פָּנִים וַתִּנָּצַל נַפְשִׁי (פסוק לא)

כאשר יהודי זוכה להשיג אלוקות בצורה של 'ראייה', בעלת תוקף מוחשי והתאמתות גמורה, הוא לא מרגיש מעצמו כלל וכך הוא ניצל מהגאווה והישות. זה מה שאומר יעקב אבינו: "ראיתי אלוקים - ותינצל נפשי".

(הרבי הרש"ב - ספר המאמרים עת"ר)

פרשת וישב

לסחור רק בעולם הזה

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אַבְיוֹ, בְּאֶרֶץ כְּנָעַן (פרק לז, פסוק א)

יש בפסוק הזה רמזים נפלאים על מהותה של שליחותנו בעולם הזה: "וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ" - יעקב ירד מדרגתו הרוחנית הנעלה ועסק בעניינים ארציים, וזאת בשביל "מְגוּרֵי אַבְיוֹ" - כדי לאגור את ניצוצות הקדושה הנמצאים בהם ולהעלות אותם לאביו שבשמיים, על ידי לימוד התורה וקיום רצון השם, וזה אפשרי רק "בְּאֶרֶץ כְּנָעַן" - רק בעולם הזה אפשר 'לסחור' (משמעות הביטוי "כנעני" הוא "סוחר") ולזכות בתורה ובמצוות.

(המגיד ממזריטש - אור תורה, פרשת וישב, דף יח, עמוד א)

חשבונות עם התבטלות

וַיְהִי כַּחֲסִים הָיָה וַיָּבֹא הַבִּיטָה לַעֲשׂוֹת מִלֻּאכְתּוֹ, וְאֵין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבֵּית שֶׁם בְּבֵית (פרק לט, פסוק א)

וַהֲיָה כִּימָא הָדִין וְעָלָ לְבֵיתָא לְמַבְרַךְ בְּכַתְבֵּי חוֹשְׁבָנֵיהּ וְלִית אִנְשׁ מֵאֲנָשֵׁי בֵיתָא תַּבְּנִין בְּבֵיתָא (אבן עזר)

ווארט חסידות

רעיונות קצרים מתורת
החסידות על פרשת
השבוע - רעיון אחד
לכל יום

כתגם חסידי
מביא לצלילות
הדעת ו"מנקה"
את הלב.

הנהגה טובה
חסידית מאירה
את הבית.

ניגון חסידי מחזק
את התקווה
והביטחון, מביא
שמחה ומעמיד
את הבית ואת
בני הבית בקרן
אורה.

(היום יום כ"ב תמוז)
בשם הרבי הרש"ב נ"ע)

גם בהיותו בבית פוטיפר, בהיותו עסוק בחשבונות ועסקים גדולים בענייני העולם, נשאר יוסף בצדקותו ובדבקותו בקדוש ברוך הוא.

כיצד הצליח בכך? יוסף הכיר והרגיש כל העת שהעולם כולו נחשב כאין וכאפס ובטל לאלוקות. לכן הוא יכול היה להכיל את שני הדברים בו זמנית - גם לעסוק בענייני העולם, וגם להיות בטל באופן מוחלט לקדוש ברוך הוא.

(הרבי הצמח צדק - דרך מצוותיך, דף פא)

יופי של מעלה

וַיִּשְׂאֵל אֶת סִרְיֵי פָרְעֹה אֵשֶׁר אָתָּה כְּמִשְׁמֵר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר, מְדוּעַ פָּנִיכֶם רָעִים הַיּוֹם (פסוק יב)

כיצד הצליח יוסף לעמוד בפיתוי ולעבור בהצלחה את הניסיון?

יוסף הצדיק ברח מהיופי הגשמי של אשת פוטיפר, "ויצא החוצה" - התעלה מעל ומעבר לעולם הגשמי, והתחבר למקור הרוחני האלוקי של היופי. כי כל דבר פיזי בעולם הוא בעצם ביטוי מגושים של המקור הרוחני העליון שלו, וכאשר אדם זוכר ומתבונן בכך הוא יכול להתחבר לאותו מקור רוחני.

(המגיד ממזריטש - אור תורה, פרשת וישב, דף יח, עמוד ב)

פעולה קטנה עם תוצאות גדולות

וַיִּשְׂאֵל אֶת סִרְיֵי פָרְעֹה אֵשֶׁר אָתָּה כְּמִשְׁמֵר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר, מְדוּעַ פָּנִיכֶם רָעִים הַיּוֹם (פסוק יב)

מכאן אנו למדים איזה כוח עצום יש אפילו למעשה אחד של חסד!

יוסף היה ממונה על סידורי בית הסוהר, אך זו לא הייתה אחריותו לעקוב אחר מצב רוחם של האסירים, ולבדוק האם האסירים שמחים או מדוכאים וכן הלאה. לא רק זה, יוסף אפילו לא ידע אם יוכל לעזור לאותם אסירים, שהודחו ממשרתם הרמה והושלכו לכלא.

אלא שליוסף היה ברור שאדם צריך להיות תמיד שמח, מכיוון שהוא יציר כפיו של הקדוש ברוך הוא. וכאשר ראה יוסף בני אדם עצובים ומדוכאים, הוא לא שאל האם זה תפקידו או ביכולתו לעזור להם. יוסף הצדיק הבין שזה סימן שעליו להשתדל לעשות משהו עבורם, ולכן ניגש והתעניין אצלם לשלומם, במחשבה שאולי יוכל לסייע להם להסיר את המועקה מליבם.

והתוצאות של פעולה קטנה זו היו עצומות: יוסף יצא מבית האסורים, התמנה למשנה למלך, והציל את העולם כולו בשנות הרעב!

(הרבי - שיחת שבת פרשת מקץ תשל"ד)

לשקוע בתאוות, לשכוח מאלוקות

וְלֹא זָכַר שֶׁר הַמִּשְׁקִים אֶת יוֹסֵף, וַיִּשְׁכַּחְהוּ (פסוק כג)

התורה רומזת לנו כאן על התוצאות השליליות החמורות שעלולות לבוא כתוצאה משקיעה בתאוות. "שר המשקים" הוא מי ששקוע בתענוגות העולם ובתאוות, ועליו נאמר ש"לא זכר" ואף "וישכחהו". זאת אומרת, לא רק שהוא לא זוכה לתענוג רוחני ולקרבה לאלוקות, אלא שהוא שוכח כלל מכל עבודת השם.

(הרבי האמצעי - אור התורה, דברים, כרך ב, דף תקטו)

בית חב"ד, בית הכנסת,
לעסק או לחוסד החינוכי
התוכן מתעדכן כל העת. בקטעים רלוונטיים
תוכן מרתק ומותאם לקהל היעד

לפרטים והזמנות:
JEM ישראל < did.li/JEM-tv > 03-3983554

חבצע מיוחד
לארץ הקודש:
35% הנחה
לשנה
ראשונה

JEM

לחיות עם הרבי
- סביב השעון
וידאו מהרבי ברצף
בכל שעות היממה

בית

שניים מקרא ואחד תרגום

מוקדש לע"נ הרה"ר ר' מנחם מענדל הכהן ב"ר הרה"ת יהושע זעליק הכהן ע"ה
ומרת גאלדא בת הרה"ת מרדכי ירחמיאל חיים לימא ע"ה

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לִפְנֵי אֱלֹהֵי שְׂדֵה אֲרָצָה
שְׂעִיר שָׂדֶה אֲדָוָה: וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לִפְנֵי אֱלֹהֵי שְׂדֵה
אֲחִיו אֲרָצָה שְׂעִיר שָׂדֶה אֲדָוָה: וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לִפְנֵי אֲדָמִין
קְדֻמוֹהִי לֹת עֶשָׂו אֲחִיהִי לִאֲרָעָא דְשְׂעִיר דְשָׂקֶל אֲדָוָה:
ה וַיֵּצֵא אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאָדְנִי לְעֶשָׂו כֹּה אָמַר
עֲבָדְךָ יַעֲקֹב עִם־לִבְּנוֹ גְּרִיתִי וְאַחֲרֵי עַד־עָתָה: וַיֵּצֵא אֹתָם
לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאָדְנִי לְעֶשָׂו כֹּה אָמַר עֲבָדְךָ יַעֲקֹב
עִם־לִבְּנוֹ גְּרִיתִי וְאַחֲרֵי עַד־עָתָה: וּפְקִידִי יִתְּהוֹן לְמִימַר בְּדִין
תִּמְרוֹן לְרִבּוּנִי לְעֶשָׂו בְּדִין אָמַר עֲבָדְךָ יַעֲקֹב עִם לִבְנוֹ
דְּרִית וְאוֹחֲרִית עַד כְּעַן: וַיְהִי־לִי שׁוֹר וְחִמּוֹר צֶאֱן וְעֶבֶד
וְשִׁפְחָה וְאִשְׁלָחָהּ לְהַגִּיד לְאָדְנִי לְמַצְאֹתָן בְּעֵינֶיךָ:
וַיְהִי־לִי שׁוֹר וְחִמּוֹר צֶאֱן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וְאִשְׁלָחָהּ לְהַגִּיד
לְאָדְנִי לְמַצְאֹתָן בְּעֵינֶיךָ: וַתְּהֵה לִי תוֹרִין וְחִמְרִין עַן וְעֶבֶד
וְאִמְקָן וְשִׁלְחִית לְתוֹאָה לְרִבּוּנִי לְאַשְׁכַּח רַחֲמִין בְּעֵינֶיךָ:
וַיִּשְׁבּוּ הַמַּלְאָכִים אֶל־יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־אֲחִיךָ
אֶל־עֶשָׂו וְגַם הֵלֵךְ לְקִרְאָתְךָ וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ:
וַיִּשְׁבּוּ הַמַּלְאָכִים אֶל־יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־אֲחִיךָ אֶל־עֶשָׂו
וְגַם הֵלֵךְ לְקִרְאָתְךָ וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ: וַתְּבוּ אֲדָמִי
לֹת יַעֲקֹב לְמִימַר אֲחִינָא לֹת אֲחוּךָ לֹת עֶשָׂו וְאַף אֲחִי
לְקַדְמוֹתְךָ אֲרַבְּעַ מָאָה גְּבָרָא עִמָּה: ח וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד
וַיֵּצֵר לוֹ וַיַּחֲזֵן אֶת־הַעֶם אֲשֶׁר־אֵתּוֹ וְאֶת־הַצֹּאֵן וְאֶת־
הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים לְשֹׁנֵי מַחְנוֹת: וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ
וַיַּחֲזֵן אֶת־הַעֶם אֲשֶׁר־אֵתּוֹ וְאֶת־הַצֹּאֵן וְאֶת־הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים
לְשֹׁנֵי מַחְנוֹת: וַדְחִיל יַעֲקֹב לְחָדָא וְעָקַת לָהּ וּפְלִיג יָת עֲמָא
דִּי עִמָּה וְיָת עֲנָא וְיָת תּוֹרִי וְגַמְלֵא לְתַרְיִן מִשִּׁירְיִן:
ט וַיֹּאמֶר אִם־יָבוֹא עֶשָׂו אֶל־הַמַּחְנֶה הָאֵחָת וְהִכּוּהוּ
וְהָיָה הַמַּחְנֶה הַנּוֹשָׂא לְפָלִיטָה: וַיֹּאמֶר אִם־יָבוֹא עֶשָׂו
אֶל־הַמַּחְנֶה הָאֵחָת וְהִכּוּהוּ וְהָיָה הַמַּחְנֶה הַנּוֹשָׂא לְפָלִיטָה:
וְאָמַר אִם יִיְיָ עֶשָׂו לְמִשְׁרִיתָא חֲדָא וְיִמְחַנֶּה וְיִהִי (נ"י)
וְיִמְחַנֶּה וְיִתְּהִי מִשְׁרִיתָא דְתִשְׁתַּאֲר לְשִׁיזְבָא: י וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב אֱלֹהִי אֲבִי אֲבִרְהָם וְאֱלֹהִי אֲבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֵמַר
אֵלֵי שׁוּב לְאֲרָצְךָ וְלִמְלֹדֶתְךָ וְאִיטִיבָה עִמָּךְ: וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב אֱלֹהִי אֲבִי אֲבִרְהָם וְאֱלֹהִי אֲבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֵמַר אֵלֵי
שׁוּב לְאֲרָצְךָ וְלִמְלֹדֶתְךָ וְאִיטִיבָה עִמָּךְ: וְאָמַר יַעֲקֹב אֱלֹהֶה
דְּאָבָא אֲבִרְהָם וְאֱלֹהֶה דְּאָבָא יִצְחָק יְיָ דִּי אָמַר לִי תוֹב

שני יד וַיֵּלֶן שָׁם בְּלִילָה הַהוּא וַיִּלָּח מִן־הַבָּא בִּידוֹ מִנְחָה
לְעֶשָׂו אֲחִיו: וַיֵּלֶן שָׁם בְּלִילָה הַהוּא וַיִּלָּח מִן־הַבָּא בִּידוֹ
מִנְחָה לְעֶשָׂו אֲחִיו: וְכַתּוּב תִּפְנֹן בְּלִילָא הַהוּא וַיִּסְבּ מִן
דְּאֲתִי בִידָה תִּקְרַבְתָּא לְעֶשָׂו אֲחִיהִי: ט עֲנִים מֵאֲתִים
וְתִישִׁים עֲשָׂרִים רַחֲלִים מֵאֲתִים וְאִילִים עֲשָׂרִים: עֲנִים
מֵאֲתִים וְתִישִׁים עֲשָׂרִים רַחֲלִים מֵאֲתִים וְאִילִים עֲשָׂרִים:
עֲנִי מֵאֲתִין וְתִישִׁא עֲסָרִין רַחֲלִין מֵאֲתִין וְדָכְרִין עֲסָרִין:
טו גְּמָלִים מִיְנִיקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלִשִׁים פְּרוֹת אֲרַבְּעִים
וּפְרִים עֲשָׂרָה אֲתַנְתָּ עֲשָׂרִים וְעִזִּים עֲשָׂרָה: גְּמָלִים
מִיְנִיקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלִשִׁים פְּרוֹת אֲרַבְּעִים וּפְרִים עֲשָׂרָה
אֲתַנְתָּ עֲשָׂרִים וְעִזִּים עֲשָׂרָה: גְּמָלִי מִנְקַתָּ וּבְנֵיהוֹן תִּלְתִּין
תּוֹרְתָא אֲרַבְּעִין וְתּוֹרִי עֲסָרָא אֲתַנְתָּ עֲסָרִין וְעִזִּי עֲסָרָא:
יז וַיִּתֵּן בְּיַד־עַבְדָּיו עֵדֶר עֵדֶר לְבָדוֹ וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדָּיו
עֲבְרוּ לִפְנֵי וְרוֹחַ תְּשִׁימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר: וַיִּתֵּן
בְּיַד־עַבְדָּיו עֵדֶר עֵדֶר לְבָדוֹ וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדָּיו עֲבְרוּ לִפְנֵי
וְרוֹחַ תְּשִׁימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר: וַיִּהְיֶה בֵּין עַבְדֹּהִי עֲדָרָא
עֲדָרָא בְּלַחֲדוּהִי וְאָמַר לְעַבְדֹּהִי עֲבְרוּ קְדָמִי וְתִנְחָא
תְּשׁוּיִין בֵּין עֲדָרָא וּבֵין עֲדָרָא: יח וַיֵּצֵא אֶת־הָרֹאשׁוֹן לֵאמֹר

יִשְׂרָאֵל ית גִּידָא דְנִשְׂיָא דִּי עַל פְּתִי יִרְכָא עַד יוֹמָא הַדִּין
 אַרִי קָרִיב בְּפִתִי יִרְכָא דְיַעֲקֹב בְּגִידָא דְנִשְׂיָא: א וַיֵּשֶׁא
 יַעֲקֹב עֵינָיו וַיֵּרָא וַהֲנֵה עֹשׂוּ בָּא וְעַמּוֹ אַרְבַּע מְאוֹת
 אִישׁ וַיַּחֲזֵן אֶת־הַיְלָדִים עַל־לֶאֲהָ וְעַל־רָחֵל וְעַל שְׁתֵּי
 הַשְּׁפֹחוֹת: וַיֵּשֶׁא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיֵּרָא וַהֲנֵה עֹשׂוּ בָּא וְעַמּוֹ
 אַרְבַּע מְאוֹת אִישׁ וַיַּחֲזֵן אֶת־הַיְלָדִים עַל־לֶאֲהָ וְעַל־רָחֵל
 וְעַל שְׁתֵּי הַשְּׁפֹחוֹת: וַזָּקֵף יַעֲקֹב עֵינָיו וַחֲזָא וְהָא עֹשׂו
 אָתָּא וְעַמָּה אַרְבַּע מָאָה גְּבָרִין וּפְלִיג יֵת בְּנֵיָא עַל לֶאָה
 וְעַל רָחֵל וְעַל תַּרְמִין לַחֲמִנְתָּא: ב וַיֵּשֶׂם אֶת־הַשְּׁפֹחוֹת
 וְאֶת־יְלָדֵיהֶן רֵאשֻׁנָּה וְאֶת־לֶאֲהָ וַיְלָדֶיהָ אַחֲרָנִים וְאֶת־
 רָחֵל וְאֶת־יוֹסֵף אַחֲרָנִים: וַיֵּשֶׂם אֶת־הַשְּׁפֹחוֹת וְאֶת־
 יְלָדֵיהֶן רֵאשֻׁנָּה וְאֶת־לֶאֲהָ וַיְלָדֶיהָ אַחֲרָנִים וְאֶת־רָחֵל
 וְאֶת־יוֹסֵף אַחֲרָנִים: וְשׂוֹי יֵת לַחֲמִנְתָּא וַיֵּת בְּגִידֵהּ קְדֻמָּאִין
 וַיֵּת לֶאָה וּבִנְהָא בְּתָרָאִין וַיֵּת רָחֵל וַיֵּת יוֹסֵף בְּתָרָאִין:
 ג וְהוּא עָבַר לַפְּנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֲרֻצָּה שָׁבַע פַּעַמִּים
 עַד־גִּשְׁתּוֹ עַד־אֲחֻיו: וְהוּא עָבַר לַפְּנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֲרֻצָּה
 שָׁבַע פַּעַמִּים עַד־גִּשְׁתּוֹ עַד־אֲחֻיו: וְהוּא עָבַר קְדָמֵיהֶן
 וּסְגִיד עַל אֲרֻעָא שָׁבַע זְמָנִין עַד מִקְרָבָה עַד (נ"י לֹות)
 אַחֲוֵיהֶּ: ד וַיֵּרֶץ עֹשׂו לְקִרְאָתוֹ וַיַּחֲבֹקְהוּ וַיִּפֹּל עַל־צוּאָרָיו
 כְּתִיב צוּאָרוֹ וַיִּשְׁקָהוּ וַיִּכְּבוּ: וַיֵּרֶץ עֹשׂו לְקִרְאָתוֹ
 וַיַּחֲבֹקְהוּ וַיִּפֹּל עַל־צוּאָרָיו וַיִּשְׁקָהוּ וַיִּכְּבוּ: וְהִסֵּט עֹשׂו
 לְקַדְמוֹתָהּ וּנְפֹפָה וּנְפֹל עַל צוּאָרָה וַנִּשְׁקָה וַיִּכְּבוּ: ה וַיֵּשֶׁא
 אֶת־עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־הַנְּשִׁים וְאֶת־הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי־
 אֵלֶּה לָּךְ וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר־חָנָן אֱלֹהִים אֶת־עַבְדְּךָ:
 וַיֵּשֶׁא אֶת־עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־הַנְּשִׁים וְאֶת־הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר
 מִי־אֵלֶּה לָּךְ וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר־חָנָן אֱלֹהִים אֶת־עַבְדְּךָ:
 וַזָּקֵף יֵת עֵינָיו וַחֲזָא יֵת נִשְׂיָא וַיֵּת בְּנֵיָא וַאֲמַר מִן אֵלִין
 לָךְ וַאֲמַר בְּנֵיָא דִּי חֵס יֵת עַבְדְּךָ:

רבינו וְהַנְּשִׁים הַשְּׁפֹחוֹת הֵנָּה וַיְלָדֵיהֶן וַתִּשְׁתַּחֲוּ: וְהַנְּשִׁים
 הַשְּׁפֹחוֹת הֵנָּה וַיְלָדֵיהֶן וַתִּשְׁתַּחֲוּ: וְקָרִיבָת לַחֲמִנְתָּא אֲנִין
 וּבְנֵיהֶן וּסְגִידָא: וְהַנְּשִׁים גַּם־לֶאֲהָ וַיְלָדֶיהָ וַיִּשְׁתַּחֲוּ
 וְאַחֲרֵי נִגַּשׁ יוֹסֵף וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחֲוּ: וְהַנְּשִׁים גַּם־לֶאֲהָ וַיְלָדֶיהָ
 וַיִּשְׁתַּחֲוּ וְאַחֲרֵי נִגַּשׁ יוֹסֵף וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחֲוּ: וְקָרִיבָא אַף
 לֶאָה וּבִנְהָא וּסְגִידוֹ וּבִתָּר בֶּן קָרִיב יוֹסֵף וְרָחֵל וּסְגִידוֹ:
 ח וַיֹּאמֶר מִי לָךְ כְּלִי־הַמַּחְנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגַשְׁתִּי וַיֹּאמֶר
 לְמַצְאֵחֹן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי: וַיֹּאמֶר מִי לָךְ כְּלִי־הַמַּחְנֶה הַזֶּה

אֲשֶׁר פָּגַשְׁתִּי וַיֹּאמֶר לְמַצְאֵחֹן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי: וַאֲמַר מִן לָךְ
 כָּל מִשְׁרֵיתָא הַדִּין דִּי עֲרֵעִית וַאֲמַר לְאִשְׁכָּחָא רַחֲמִין
 בְּעֵינֵי רַבּוּנִי: ט וַיֹּאמֶר עֹשׂו יִשְׁלִי רַב אֲחִי יְהִי לָךְ
 אֲשֶׁר־לָךְ: וַיֹּאמֶר עֹשׂו יִשְׁלִי רַב אֲחִי יְהִי לָךְ אֲשֶׁר־לָךְ:
 וַאֲמַר עֹשׂו אֵית לִי סִגִּי אֲחִי אֲצִלַּח בְּדִילָךְ: י וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
 אֶל־נָא אִם־נָא מַצְאֵתִי חֹן בְּעֵינֶיךָ וְלִקְחָתָא מִנְּחִתִּי מִיָּדִי
 כִּי עַל־כֵּן רָאִיתִי פָנֶיךָ כִּרְאָת פָּנֵי אֱלֹהִים וַתִּרְצֵנִי:
 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־נָא אִם־נָא מַצְאֵתִי חֹן בְּעֵינֶיךָ וְלִקְחָתָא
 מִנְּחִתִּי מִיָּדִי כִּי עַל־כֵּן רָאִיתִי פָנֶיךָ כִּרְאָת פָּנֵי אֱלֹהִים
 וַתִּרְצֵנִי: וַאֲמַר יַעֲקֹב בְּכַעַז אִם פָּעֵן אֲשַׁכְחִית רַחֲמִין
 בְּעֵינֶיךָ וְהִקְבֵּל תִּקְרָבָתִי מִן יָדִי אַרִי עַל בֶּן חֲזַמְנוֹן לְאִפְיֹד
 פְּחִיזוֹ אִפִּי בְּרַבְּכֵיָא וְאַתְרֵעִית לִי: יא קַח־נָא אֶת־בְּרַכְתִּי
 אֲשֶׁר הִבָּאת לָךְ כִּי־חָנְנִי אֱלֹהִים וְכִי יִשְׁלִי־כָל
 וַיַּפְצֵרְבוּ וַיִּקְח: קַח־נָא אֶת־בְּרַכְתִּי אֲשֶׁר הִבָּאת לָךְ
 כִּי־חָנְנִי אֱלֹהִים וְכִי יִשְׁלִי־כָל וַיַּפְצֵרְבוּ וַיִּקְח: קָבַל פָּעֵן
 יֵת תִּקְרָבָתִי דְּאַתְמוֹתִיָּא לָךְ אַרִי רַחֲמִים עָלִי (קָדָם) י:
 וַאֲרִי אֵית לִי כָּלָא וְאַתְקַף בַּהּ וּקְבִיל: יב וַיֹּאמֶר נִסְעָה
 וְנִלְכָּה וְאִלְכָּה לְנִגְדָךְ: וַיֹּאמֶר נִסְעָה וְנִלְכָּה וְאִלְכָּה
 לְנִגְדָךְ: וַאֲמַר נָשֵׁל וְנִיחָךְ וְאִיחָךְ לְקַבְלָךְ: יג וַיֹּאמֶר אֱלֹו
 אֲדֹנִי יִדְעַל כִּי־הַיְלָדִים רַבִּים וְהַצֵּאן וְהַבְּקָר עֲלוֹת עָלֶי
 וְדַפְקוּם יוֹם אֶחָד וּמָתוּ כְּלִי־הַצֵּאן: וַיֹּאמֶר אֱלֹו אֲדֹנִי
 יִדְעַל כִּי־הַיְלָדִים רַבִּים וְהַצֵּאן וְהַבְּקָר עֲלוֹת עָלֶי וְדַפְקוּם
 יוֹם אֶחָד וּמָתוּ כְּלִי־הַצֵּאן: וַאֲמַר לֵה רַבּוּנִי יִדְעַ אַרִי יִקְנֵיָא
 רִכִּיכִין וְעֵנָא וְתוֹרִי מִיִּנְקָתָא עָלִי וְדַחּוּקְנוֹן יוֹמָא חַד
 וַיִּמְוֹתוּן כָּל עֵנָא: ד יַעֲבֵר־נָא אֲדֹנִי לַפְּנֵי עַבְדְּךָ וְאַנִּי
 אֲתַנְהִלָּה לְאַפִּי לְרַגְלֵי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־לִפְנֵי וְלִרְגְלֵי
 הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר־אָכָא אֶל־אֲדֹנִי שְׁעִירָה: יעֲבֵר־נָא
 אֲדֹנִי לַפְּנֵי עַבְדְּךָ וְאַנִּי אֲתַנְהִלָּה לְאַפִּי לְרַגְלֵי הַמְּלָאכָה
 אֲשֶׁר־לִפְנֵי וְלִרְגְלֵי הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר־אָכָא אֶל־אֲדֹנִי
 שְׁעִירָה: יעֲבֵר פָּעֵן רַבּוּנִי קָדָם עַבְדָּהּ וְאַנָּא אֲדַבֵּר בְּנִיח
 לְרַגְלֵי עוֹבְדָתָא דִּי קְדָמִי וְלִרְגְלֵי יִקְנֵיָא עַד דִּי אַעוֹל לֹות
 רַבּוּנִי לְשַׁעִיר: טו וַיֹּאמֶר עֹשׂו אֲצִיגֶה־נָא עִמָּךְ מוֹהֲתָעַם
 אֲשֶׁר אֲתִי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה אֲמַצְאֵחֹן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי:
 וַיֹּאמֶר עֹשׂו אֲצִיגֶה־נָא עִמָּךְ מוֹהֲתָעַם אֲשֶׁר אֲתִי וַיֹּאמֶר
 לָמָּה זֶה אֲמַצְאֵחֹן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי: וַאֲמַר עֹשׂו אֲשַׁבּוֹק פָּעֵן
 עִמָּךְ מִן עַמָּא דְּעַמִּי וַאֲמַר לָמָּא דָּנָן אֲשַׁכַּח רַחֲמִין בְּעֵינֵי

וּבֹנִי: מִי וַיִּשְׁכַּב בַּיּוֹם הַהוּא עָשׂוּ לְדַרְכּוֹ שְׁעִירָה: וַיִּשְׁכַּב
בַּיּוֹם הַהוּא עָשׂוּ לְדַרְכּוֹ שְׁעִירָה: וְתָב בַּיּוֹמָא הַהוּא עָשׂוּ
לְאַרְחָה לְשַׁעִיר: וַיִּשְׁכַּב נֶסֶם סִכְתָּהּ וַיִּבֶן לֹא בֵּית
וּלְמִקְנֶהוּ עָשָׂה סִכְתָּה עַל־פִּי קָרָא שְׁם־הַמָּקוֹם סִכּוֹת:
וַיִּשְׁכַּב נֶסֶם סִכְתָּהּ וַיִּבֶן לֹא בֵּית וּלְמִקְנֶהוּ עָשָׂה סִכְתָּה עַל־פִּי
קָרָא שְׁם־הַמָּקוֹם סִכּוֹת: וַיִּשְׁכַּב נֶטַל לִסְכּוֹת וַיִּבְנֶה לָהּ
בֵּיתָא וּלְבַעֲרִיהָ עֶבֶד מִטְּלָן עַל כֵּן קָרָא שְׁמָא דְּאִתְרָא
סִכּוֹת: ס יי וַיִּבְנֶה יַעֲקֹב שָׁלֹם עִיר שְׁכֵם אֲשֶׁר בְּאַרְצָן
כְּנָעַן כְּבָאֹּ מִפְּדָן אֲרָם וַיִּחַן אֶת־פְּנֵי הָעִיר: וַיִּבְנֶה יַעֲקֹב
שָׁלֹם עִיר שְׁכֵם אֲשֶׁר בְּאַרְצָן כְּנָעַן כְּבָאֹּ מִפְּדָן אֲרָם וַיִּחַן
אֶת־פְּנֵי הָעִיר: וְאֵתָא יַעֲקֹב שְׁלִים קָרְתָּא דְּשָׁכֵם דִּי
בְּאַרְעָא דְּכְנָעַן בְּמִיתָהּ מִפְּדָן דְּאַרְם וַיִּשְׂרָא לְקַבֵּל (אַפִּי)
קָרְתָּא: יט וַיִּלְכֹּן אֶת־חִלְקֶת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטְה־שָׁם אֱהֻלֹּ
מִיַּד בְּנֵי־חָמוֹר אֲבִי שְׁכֵם בְּמֵאָה קָשִׁיטָה: וַיִּלְכֹּן אֶת־
חִלְקֶת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטְה־שָׁם אֱהֻלֹּ מִיַּד בְּנֵי־חָמוֹר אֲבִי
שְׁכֵם בְּמֵאָה קָשִׁיטָה: וַיִּבֶן יֵת אַחֲסֵנֶת חֲקֻלָּא דִּי פָּרַס תַּמָּן
מִשְׁכְּנָהּ מִיַּד דְּכְנִי חָמוֹר אֲבֹהֵי דְּשָׁכֵם בְּמֵאָה חוֹרְפָן:
כ וַיִּצְבֹּשׁ שָׁם מִזִּבְחַ וַיִּקְרָא־לֹא אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּצְבֹּשׁ
שָׁם מִזִּבְחַ וַיִּקְרָא־לֹא אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וְאַקֵּם תַּמָּן מִדְּבָתָא
וּפְלַח עֲלוּהֵי קִדְּם אֵל אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל: ס

חֲמוּשִׁי אֶתְצַא דִּינָה בַּת־לֵאָה אֲשֶׁר יִלְדָה לְעֵשָׂב
לְרֹאוֹת בְּכָנוֹת הָאָרֶץ: וְתַצַּא דִּינָה בַּת־לֵאָה אֲשֶׁר יִלְדָה
לְעֵשָׂב לְרֹאוֹת בְּכָנוֹת הָאָרֶץ: וַתִּפְקֹת דִּינָה בַת לֵאָה דִּי
יָלִידָת לְעֵשָׂב לְמַחְזִי בְּכַנַּת אַרְעָא: בִּזְרִיא אֱתָהּ שָׂכָם
בְּיַחְמוּר הַחַיִּי נְשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֶתָּהּ וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ
וַיַּעֲנֶהָ: וַיֵּרָא אֱתָהּ שָׂכָם בְּיַחְמוּר הַחַיִּי נְשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח
אִתָּהּ וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ וַיַּעֲנֶהָ: וַחֲזָא יְתֵה שָׂכָם בִּר חֲמוּר
חֲנִינְיָהּ רָבָא דְאַרְעָא וַדְּכַר יְתֵה וּשְׂכִיב יְתֵה וַעֲנִיָּה:
וַתִּתְּרַקַּק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בַּת־עֵשָׂב וַיֵּאָהֵב אֶת־כְּתִיב
הַנַּעֲרָ קְרִי הַנַּעֲרָה וַיְדַבֵּר עָלֶיהָ כְּתִיב הַנַּעֲרָ קְרִי
הַנַּעֲרָה: וַתִּתְּרַקַּק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בַּת־עֵשָׂב וַיֵּאָהֵב אֶת־הַנַּעֲרָה
וַיְדַבֵּר עָלֶיהָ הַנַּעֲרָה: וְאַתְּעִיצָא נַפְשָׁהּ בְּדִינָה בַת יַעֲקֹב
וַיַּחֲסִים יָת עוֹלָמְתָא וּמְלִיל עַל לָבָא דְעוֹלָמְתָא: דִּ וַיֵּאמֶר
שָׂכָם אֶל־חֲמוּר אָבִיו לֵאמֹר קַח־לִי אֶת־חֵילָהּ הַזֹּאת
לְאִשָּׁה: וַיֵּאמֶר שָׂכָם אֶל־חֲמוּר אָבִיו לֵאמֹר קַח־לִי
אֶת־חֵילָהּ הַזֹּאת לְאִשָּׁה: וַאֲמַר שָׂכָם לְחֲמוּר אֲבוּהִי

וְהָאֶרֶץ הַהִיא רַחֲבֵת־יָדַיִם לַפְּנִיָּהם אֶת־בְּנֵיהֶם נִקְחִילָנוּ
לְנָשִׁים וְאֶת־בְּנֵיהֶן נָתַן לָהֶם; הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה שְׁלָמִים
הֵם אִתָּנוּ וַיֵּשְׁבוּ בְּאֶרֶץ יִסְחָרוּ אִתָּהּ וְהָאֶרֶץ הַהִיא
רַחֲבֵת־יָדַיִם לַפְּנִיָּהם אֶת־בְּנֵיהֶם נִקְחִילָנוּ לְנָשִׁים וְאֶת־
בְּנֵיהֶן נָתַן לָהֶם; גְּבֻרָא הָאֵלֶּין שְׁלָמִין אֲנוּן עֲמָא
וַיְחִיבִן בְּרָעָא וַיַּעֲבִדוּן בַּהּ סְחוּרְתָא וְאַרְעָא הָא פְּתִיתָא
דִּין גְּדַמְהִיזִן יֵת בְּנִמְהִיזִן נִסֵּב לָנָא לְנָשִׁין וַיֵּת בְּנִתְנָא נָתַן
לְהוֹן: כּב אֲד־בְּזֹאת יֵאתוּ לָנוּ הָאֲנָשִׁים לְשִׁבְתָּ אִתָּנוּ
לְהוֹת לָעַם אַחַד בְּהַמּוֹל לָנוּ כְּלִזְכֹּר כְּאֲשֶׁר הֵם
נְמָלִים: אֲד־בְּזֹאת יֵאתוּ לָנוּ הָאֲנָשִׁים לְשִׁבְתָּ אִתָּנוּ לְהוֹת
לָעַם אַחַד בְּהַמּוֹל לָנוּ כְּלִזְכֹּר כְּאֲשֶׁר הֵם נְמָלִים: בְּרַם
בְּדָא יִמְסָסוּן לָנָא גּוּבְרָא לְמַתֵּב עֲמָא לְמַחֲרִי לְעֻמָּא חַד
לְמַגְזֵר לָנָא כֹּל דְּכוּרָא קָמָא דִּי אֲנוּן גְּזִירִין: כּב מִקְנֵיהֶם
וּקְנִינָם וְכִלְבְּהֶמְתָּם חִלּוּא לָנוּ הֵם אֲד־נְאוּתָהּ לָהֶם
וַיֵּשְׁבוּ אִתָּנוּ: מִקְנֵיהֶם וּקְנִינָם וְכִלְבְּהֶמְתָּם חִלּוּא לָנוּ הֵם
אֲד־נְאוּתָהּ לָהֶם וַיֵּשְׁבוּ אִתָּנוּ: גִּיתִיהוֹן וּקְנִינְהוֹן וְכֹל
בְּעִירְהוֹן חֵלָא דִּילְנָא אֲנוּן בְּרַם נִתְפַּס לְהוֹן וַיְחִיבִן
עֲמָא: כּד וַיִּשְׁמְעוּ אֶל־חֲמוּר וְאֶל־שָׁכֶם בְּנוֹ כְּלִי־צִי
שַׁעַר עִירוֹ וַיִּמְלֹו כְּלִזְכֹּר כְּלִי־צִי שַׁעַר עִירוֹ: וַיִּשְׁמְעוּ
אֶל־חֲמוּר וְאֶל־שָׁכֶם בְּנוֹ כְּלִי־צִי שַׁעַר עִירוֹ וַיִּמְלֹו כְּלִזְכֹּר
כְּלִי־צִי שַׁעַר עִירוֹ: וְקִבְּלוּ מִן חֲמוּר וּמִן שָׁכֶם בְּרַה כֹּל
נִפְקִי תַרְעָא קֶרְתָּהּ וּגְזִירוֹ כֹּל דְּכוּרָא כֹּל נִפְקִי תַרְעָא קֶרְתָּהּ:
כּה וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהוֹיּוֹתָם פְּאֻבִּים וַיִּקְחוּ שְׁנֵי־בְנֵי־
יַעֲקֹב שְׁמֻעֹן וְלֹאִי אֶחָי דִּינָה אִישׁ חֲרָבָו וַיָּבִאוּ
עֲלֵיהֶם בָּטָח וַיַּהֲרֹגוּ כְּלִזְכֹּר: וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
בְּהוֹיּוֹתָם פְּאֻבִּים וַיִּקְחוּ שְׁנֵי־בְנֵי־יַעֲקֹב שְׁמֻעֹן וְלֹאִי אֶחָי דִּינָה
אִישׁ חֲרָבָו וַיָּבִאוּ עֲלֵיהֶם בָּטָח וַיַּהֲרֹגוּ כְּלִזְכֹּר: וַהֲוֵה
כִּיּוֹמָא תְּלִיתָאָה כֹּד תְּקִיפוּ עֲלֵיהוֹן פְּאִיבִיהוֹן וַנִּסְבִּיו תְּרִין
בְּנֵי יַעֲקֹב שְׁמֻעֹן וְלֹאִי אֶחָי דִּינָה גְּבַר חֲרָבָהּ וַעֲלוּ עַל
קֶרְתָּא דִּיתְבוּן לְרַחֲצֵן וְקִטְלוּ כֹל דְּכוּרָא: כו וְאֶת־חֲמוּר
וְאֶת־שָׁכֶם בְּנוֹ הָרְגוּ לְפִי־חֲרָב וַיִּקְחוּ אֶת־דִּינָה מִבֵּית
שָׁכֶם וַיֵּצְאוּ: וְאֶת־חֲמוּר וְאֶת־שָׁכֶם בְּנוֹ הָרְגוּ לְפִי־חֲרָב
וַיִּקְחוּ אֶת־דִּינָה מִבֵּית שָׁכֶם וַיֵּצְאוּ: וַיֵּת חֲמוּר וַיֵּת שָׁכֶם
בְּרַה קִטְלוּ לְפַתְגָּם דְּחֶרֶב וּדְבָרוּ יֵת דִּינָה מִבֵּית שָׁכֶם
וַנִּפְקִי: כז בְּנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ עֲלֵתְחַלְלִים וַיָּבִאוּ הָעִיר אֲשֶׁר
טַמְּאוּ אֲחוֹתָם: בְּנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ עֲלֵתְחַלְלִים וַיָּבִאוּ הָעִיר

אשר טמאו אחותם: בני יעקב עלו לחלצא קטיליא וכזו קרמא די סאיבו אהתהון: כה את צאנאם ואת בקרם ואת חמריהם ואת אשר בעיר בשדה לקחו: את צאנאם ואת בקרם ואת חמריהם ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה לקחו: ית ענהון וית תורהון וית חמיהון וית די בקרמא וית די בחקלא בזו: כט ואת פלחילם ואת פלמפם ואת גשיהם שבו ויבאו ואת פלאשר בבית: ואת פלחילם ואת פלמפם ואת גשיהם שבו ויבאו ואת פלאשר בבית: וית כל נכסיהון וית כל טפלהון וית גשיהון שבו וכזו וית כל די בכיתא: ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אתי להבאישני בישב הארץ בפגעני ובפרגי ואני מתי מספר ונאספו עלי והפוני ונשמדתי אני וביתי: ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אתי להבאישני בישב הארץ בפגעני ובפרגי ואני מתי מספר ונאספו עלי והפוני ונשמדתי אני וביתי: ויאמר יעקב לשמעון וללוי עכרתן יתי למתן דבכו בינא ויבין יחבי ארעא בכנענא ובפרנא ונאנא עם דמנן ויתכנשון עלי ויתכנשון ונאשתי אנא ונאנש ביתי: לא ויאמרו הכוונה יעשה את אחותנו: ויאמרו הכוונה יעשה את אחותנו: פ ואמרו חכנפיקת ברא ויתעבד (נ"י יעבד ית) לאחתנא: א ויאמר אלהים אלי יעקב קום עלה ביתאל ושב שם ועשה שם מזבח לאל הנראה אליך בכרחך מפני עשו אחיך: ויאמר אלהים אלי יעקב קום עלה ביתאל ושב שם ועשה שם מזבח לאל הנראה אליך בכרחך מפני עשו אחיך: ויאמר יי ליעקב קום סק לבית אל ותיב תמן ועבד תמן מדבחא לאלהא דאתגלי לך במערקא מן קדם עשו אחיך: ב ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו הסרו את אלהי הנכר אשר בתכם והטתו והחליפו שמלתיכם: ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו הסרו את אלהי הנכר אשר בתכם והטתו והחליפו שמלתיכם: ואמר יעקב לאנש ביתה וכל די עמה אעדו ית טעות עממא די בייכוז ודדפו ושנו כסותכוז: ג ונקומה ונעלה ביתאל ואעשה שם מזבח לאל הענה אתי ביום צרתי ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי: ונקומה ונעלה ביתאל ואעשה שם מזבח לאל הענה

אתי ביום צרתי ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי: ונסק לבית אל ואעבד תמן מדבחא לאלהא דקבל צלותי ביומא דעקתי ונתנה מימרה בסעדי בארעא די אנלית: ו ויתנו אלי יעקב את פל אלהי הנכר אשר בידם ואת הנזמים אשר באונייהם ויטמון אתם יעקב תחת האלה אשר עמ שכם: ויתנו אלי יעקב את פל אלהי הנכר אשר בידם ואת הנזמים אשר באונייהם ויטמון אתם יעקב תחת האלה אשר עמ שכם: ויהבו ליעקב ית כל טעות עממא די ביהון וית קדשיא די באדניהון וטמר יתהון יעקב תחות בטמא די עם שכם: ה ויפסעו ויהי חתת אלהים עלי הערים אשר סביבותיהם ולא רדפו אחרי בני יעקב: ויפסעו ויהי חתת אלהים עלי הערים אשר סביבותיהם ולא רדפו אחרי בני יעקב: ונסטלו והות דחלא דיי על עממא די בקרוי סתרגיהון ולא רדפו בחר בני יעקב: ו ויבא יעקב לזוה אשר בארץ כנען הוא ביתאל הוא וכל העם אשר עמו: ויבא יעקב לזוה אשר בארץ כנען הוא ביתאל הוא וכל העם אשר עמו: ונאמא יעקב ללזו די בארעא דכנען היא בית אל הוא וכל עמא די עמה: ו ויבן שם מזבח ויקרא למקום אל ביתאל כי שם נגלו אליו האלהים בכרחו מפני אחיו: ויבן שם מזבח ויקרא למקום אל ביתאל כי שם נגלו אליו האלהים בכרחו מפני אחיו: ויבא יעקב לזוה אשר בארץ כנען הוא ביתאל הוא וכל העם אשר עמו: ויבא יעקב לזוה אשר בארץ כנען הוא ביתאל הוא וכל העם אשר עמו: ויקרא לביתאל תחת האלון ויקרא שמו אלון בכות: ויתמת דברה מינקת רבקה ותקבר מתחת לביתאל תחת האלון ויקרא שמו אלון בכות: ומיתת דבורה מנקתא דרבקה ואתקברת מלרע לבית אל בשפולי מישרא וקרא שמה מישר בכיתא: פ ט וירא אלהים אלי יעקב עוד בבאו מפדן ארם ויברך אותו: וירא אלהים אלי יעקב עוד בבאו מפדן ארם ויברך אותו: ואתגלי יי ליעקב עוד במיתוהי מפדן ארם ויברך יתה: ו ויאמרו לו אלהים שמך יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל: ויאמרו לו אלהים שמך יעקב לא יקרא שמו עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל:

וַאֲמַר לֵה יְיָ שְׁמֶךָ יַעֲקֹב לֹא יִתְקַרֵּי שְׁמֶךָ עוֹד יַעֲקֹב אֶלְהִינִי
 יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ וַיִּקְרָא יְת שְׁמָהּ יִשְׂרָאֵל: יֵא וַיֹּאמֶר לֹא
 אֱלֹהִים אֲנִי אֶל שְׂדֵי פֶרֶה וּרְבֵה גֹי וְקָהֵל גֹּיִם יִהְיֶה
 מִמֶּךָ וּמְלָכִים מִחֲלָצֶיךָ יֵצְאוּ: וַיֹּאמֶר לֹא אֱלֹהִים אֲנִי אֶל
 שְׂדֵי פֶרֶה וּרְבֵה גֹי וְקָהֵל גֹּיִם יִהְיֶה מִמֶּךָ וּמְלָכִים מִחֲלָצֶיךָ
 יֵצְאוּ: וַאֲמַר לֵה יְיָ אֲנִי אֶל שְׂדֵי פֶרֶה וּרְבֵה גֹיִם יִהְיֶה עִם וְכִנְשָׁת
 שְׂבִטִין יִהְיֶה מִמֶּךָ וּמְלָכִין דְּשִׁלִּיטִין בְּעַמְּמִי מִמֶּךָ יִפְקִינִי:
 שִׁישִׁי יִב וְאֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם וְלִיצְחָק לְךָ
 אֶתְנַנֶּה וְלִזְרַעְךָ אַחֲרָיִךְ אֶתֶּן אֶת־הָאָרֶץ: וְאֶת־הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם וְלִיצְחָק לְךָ אֶתְנַנֶּה וְלִזְרַעְךָ אַחֲרָיִךְ
 אֶתֶּן אֶת־הָאָרֶץ: וְזֶת אֲרָעָא דִּי יְהִיבִית לְאַבְרָהָם וְלִיצְחָק
 לְךָ אֶתְנַנֶּה וְלִבְנֶיךָ בְּתֶרֶךְ אֶתֶּן יְת אֲרָעָא: יִב וְעַל מַעֲלִיו
 אֱלֹהִים בְּמָקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ: וְעַל מַעֲלִיו אֱלֹהִים
 בְּמָקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ: וְאֶסְתַּלַּק מֵעֲלוֹהִי יִקְרָא דִּי
 בְּאַתְרָא דִּי מְלִיל עִמָּה: יִב וַיֵּצֵב יַעֲקֹב מַצֵּבָה בְּמָקוֹם
 אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ מַצֵּבָת אֲבֹן וַיִּסֹּךְ עָלֶיהָ נֹסֶד וַיֵּצֵק עָלֶיהָ
 שְׁמֹן: וַיֵּצֵב יַעֲקֹב מַצֵּבָה בְּמָקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ מַצֵּבָת אֲבֹן
 וַיִּסֹּךְ עָלֶיהָ נֹסֶד וַיֵּצֵק עָלֶיהָ שְׁמֹן: וְאַקִּים יַעֲקֹב קִמְתָּא
 בְּאַתְרָא דִּי מְלִיל עִמָּה קִמְתָּא אֲבָנָא וְאֶסִּיף עֲלָה נְסוּכִין
 וְאַרְיִק עֲלָה מִשְׁחָא: טו וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶת־שֵׁם הַמָּקוֹם
 אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ שֵׁם אֱלֹהִים בֵּית־אֵל: וַיִּקְרָא יַעֲקֹב
 אֶת־שֵׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ שֵׁם אֱלֹהִים בֵּית־אֵל:
 וַיִּקְרָא יַעֲקֹב יְת שְׁמָא דְאַתְרָא דִּי מְלִיל עִמָּה תְּמֹן יְיָ בֵּית
 אֵל: טז וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי־עוֹד בְּכַרְת־הָאָרֶץ לְכוֹא
 אֶפְרַתָּה וְתֹלַד רַחֵל וְתִקַּשׁ בְּלִדְתָּה: וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל
 וַיְהִי־עוֹד בְּכַרְת־הָאָרֶץ לְכוֹא אֶפְרַתָּה וְתֹלַד רַחֵל וְתִקַּשׁ
 בְּלִדְתָּה: וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי עוֹד כְּרוּבַת אֲרָעָא לְמִיעַל
 לְאַפְרַת וּלְיִלְדֵת רַחֵל וְקִישִׁיתָא בְּמִילְדָה: יז וַיְהִי בְּהַקְשָׁתָהּ
 בְּלִדְתָּהּ וְהֹאמֶר לָהּ הַמְּוִלֶּדֶת אֶל־תִּירְאִי כִּי־גַם־זֶה לְךָ
 בֵּן: וַיְהִי בְּהַקְשָׁתָהּ בְּלִדְתָּהּ וְהֹאמֶר לָהּ הַמְּוִלֶּדֶת אֶל־
 תִּירְאִי כִּי־גַם־זֶה לְךָ בֵּן: וַתְּהֵה בְּקִישִׁיתָהּ בְּמִילְדָה וְאַמְרַת
 לָהּ חִימָתָא לֹא תִדְחִלִי אֲרִי אִף דִּין לִיד בֶּר: יח וַיְהִי בְּצֵאת
 נַפְשָׁהּ בִּי מִתָּה וְתִקְרָא שְׁמוֹ בְּרָאוּנִי וְאֲבִיו קְרָא־לֹ
 בְּנִימִין: וַיְהִי בְּצֵאת נַפְשָׁהּ בִּי מִתָּה וְתִקְרָא שְׁמוֹ בְּרָאוּנִי
 וְאֲבִיו קְרָא־לֹ בְּנִימִין: וַתְּהֵה בְּמַפֵּק נַפְשָׁהּ אֲרִי מִימַת (נ"י
 מִימָתָא) וַקֶּרַת שְׁמָהּ בֶּר דְּוִי וְאַבְוִיָּה קְרָא לָהּ בְּנִימִין:

וַיְהִי וְתִמְתָּ רַחֵל וְתִקְבֵּל בְּרֶדֶךְ אֶפְרַתָּה הוּא בֵּית לָחֶם:
 וְתִמְתָּ רַחֵל וְתִקְבֵּל בְּרֶדֶךְ אֶפְרַתָּה הוּא בֵּית לָחֶם: וּמִימַת
 רַחֵל וְאַתְקַבֵּרַת בְּאַרְחָ אֶפְרַתָּה הִיא בֵּית לָחֶם: כ וַיֵּצֵב
 יַעֲקֹב מַצֵּבָה עַל־קִבְרָתָהּ הוּא מַצֵּבָת קִבְרַת־רַחֵל
 עַד־הַיּוֹם: וַיֵּצֵב יַעֲקֹב מַצֵּבָה עַל־קִבְרָתָהּ הוּא מַצֵּבָת
 קִבְרַת־רַחֵל עַד־הַיּוֹם: וְאַקִּים יַעֲקֹב קִמְתָּא עַל קִבְרָתָהּ
 הִיא קִמְתָּ קִבְרָתָא דְרַחֵל עַד יוֹמָא דִּין: כא וַיִּסְעַת יִשְׂרָאֵל
 וַיָּט אֶהֱלָה מִהֲלָאָה לְמִגְדִּל־עֵדֶר: וַיִּסְעַת יִשְׂרָאֵל וַיָּט
 אֶהֱלָה מִהֲלָאָה לְמִגְדִּל־עֵדֶר: וַיִּסְעַת יִשְׂרָאֵל וַיָּט
 מִלְּהָא לְמִגְדִּלָּא דְעֵדֶר: כב וַיְהִי בִּשְׁנֵן יִשְׂרָאֵל בְּאַרְץ
 הַחֹוּא וַיִּלְךְ רָאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת־בְּלָתָהּ פִּילְגֶשׁ אֲבִיו
 וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל פ וַיְהִי בְּנִי־יַעֲקֹב שְׁנִים עָשָׂר: וַיְהִי
 בִּשְׁנֵן יִשְׂרָאֵל בְּאַרְץ הַחֹוּא וַיִּלְךְ רָאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת־בְּלָתָהּ
 פִּילְגֶשׁ אֲבִיו וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל וַיְהִי בְּנִי־יַעֲקֹב שְׁנִים עָשָׂר:
 וַתְּהֵה כִּד שְׂרָא יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא הַחִיא וְאַזֵּל רָאוּבֵן וַיִּשְׁכִּב
 עִם בְּלָתָהּ לְחִינְתָּא דְאַבְוִיָּה וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל וַתְּהֵה בְּנִי יַעֲקֹב
 תְּרִי עָסֶר: כג בְּנִי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רָאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי
 וַיְהוּדָה וַיִּשְׁשָׁכֶר וּזְבֻלֹן: בְּנִי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רָאוּבֵן
 וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וַיְהוּדָה וַיִּשְׁשָׁכֶר וּזְבֻלֹן: בְּנִי לֵאָה בְּכוֹרָא
 דְּיַעֲקֹב רָאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וַיְהוּדָה וַיִּשְׁשָׁכֶר וּזְבֻלֹן:
 כד בְּנִי רַחֵל יוֹסֵף וּבְנִימִין: בְּנִי רַחֵל יוֹסֵף וּבְנִימִין: בְּנִי רַחֵל
 יוֹסֵף וּבְנִימִין: כה וּבְנִי בְּלָתָהּ שְׁפָתָת רַחֵל דִּן וְנַפְתָּלִי:
 וּבְנִי בְּלָתָהּ שְׁפָתָת רַחֵל דִּן וְנַפְתָּלִי: וּבְנִי בְּלָתָהּ אִמְתָּא
 דְרַחֵל דִּן וְנַפְתָּלִי: כו וּבְנִי זֶלְפָּה שְׁפָתָת לֵאָה גֵּד וְאַשֶׁר
 אֵלָה בְּנִי יַעֲקֹב אֲשֶׁר יִלְד־לֹ בְּפֶדֶן אָרֶם: וּבְנִי זֶלְפָּה
 שְׁפָתָת לֵאָה גֵּד וְאַשֶׁר אֵלָה בְּנִי יַעֲקֹב אֲשֶׁר יִלְד־לֹ בְּפֶדֶן
 אָרֶם: וּבְנִי זֶלְפָּה אִמְתָּא דְלֵאָה גֵּד וְאַשֶׁר אֵלִין בְּנִי יַעֲקֹב
 דִּי אֲתִילִידִן לָהּ בְּפֶדֶן אָרֶם: כז וַיָּבֵא יַעֲקֹב אֶל־יִצְחָק
 אֲבִיו מִמֶּרָא קְרִית הָאֲרָבָע הוּא חֲבֹרֹן אֲשֶׁר־גִּר־שָׁם
 אֲבְרָהָם וַיִּצְחָק: וַיָּבֵא יַעֲקֹב אֶל־יִצְחָק אֲבִיו מִמֶּרָא קְרִית
 הָאֲרָבָע הוּא חֲבֹרֹן אֲשֶׁר־גִּר־שָׁם אֲבְרָהָם וַיִּצְחָק: וְאַמָּא
 יַעֲקֹב לוֹת יִצְחָק אֲבִיָּהּ מִמֶּרָא קְרִית אֲרָבָע הִיא חֲבֹרֹן
 דִּי דֶר תְּמֹן אֲבְרָהָם וַיִּצְחָק: כח וַיְהִי יָמִי יִצְחָק מֵאָת שָׁנָה
 וְשִׁמְנִים שָׁנָה: וַיְהִי יָמִי יִצְחָק מֵאָת שָׁנָה וְשִׁמְנִים
 שָׁנָה: וַתְּהֵה יוֹמִי יִצְחָק מֵאָה וְתִמְנָן שָׁנִין: כט וַיִּגְוַע יִצְחָק
 וַיָּמָת וַיֹּאסֵף אֶל־עֵמִיו וְזָן וַיִּשְׁבַּע יָמָם וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ

עֲשׂוֹ בְהָר שְׁעִיר עֲשׂוֹ הוּא אָדָם: וַיֵּשֶׁב עֲשׂוֹ בְהָר שְׁעִיר
עֲשׂוֹ הוּא אָדָם: וַיֵּתִיב עֲשׂוֹ בְּטוֹרָא דְשְׁעִיר עֲשׂוֹ הוּא
אָדָם: ט וְאַלֶּה תְּלָדוֹת עֲשׂוֹ אָבִי אָדָם בְּהָר שְׁעִיר:
וְאַלֶּה תְּלָדוֹת עֲשׂוֹ אָבִי אָדָם בְּהָר שְׁעִיר: וְאַלִּין תּוֹלַדַת
עֲשׂוֹ אַבְוּהוֹן דְּאָדוּמָאִי בְּטוֹרָא דְשְׁעִיר: י אֵלֶּה שְׁמוֹת
בְּנֵי־עֲשׂוֹ אֵלִיפֻז בְּנֵי־עֵדָה אִשְׁת עֲשׂוֹ רְעוּאֵל בְּנֵי־שְׁמַת
אִשְׁת עֲשׂוֹ: אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־עֲשׂוֹ אֵלִיפֻז בְּנֵי־עֵדָה אִשְׁת
עֲשׂוֹ רְעוּאֵל בְּנֵי־שְׁמַת אִשְׁת עֲשׂוֹ: אִלִּין שְׁמַת בְּנֵי עֲשׂוֹ
אֵלִיפֻז בְּר עֵדָה אִתַּת עֲשׂוֹ רְעוּאֵל בְּר שְׁמַת אִתַּת עֲשׂוֹ:
יא וַיְהִי בְנֵי אֵלִיפֻז תִּימָן אוּמֵר צָפֹ וְנִעְתָם וְקִנֹּ: וַיְהִי
בְנֵי אֵלִיפֻז תִּימָן אוּמֵר צָפֹ וְנִעְתָם וְקִנֹּ: וַהּוּ בְנֵי אֵלִיפֻז
תִּימָן אוּמֵר צָפֹ וְנִעְתָם וְקִנֹּ: יב וְתַמְנֵעַ | הִיְתָה פִּלְגֵּשׁ
לְאֵלִיפֻז בְּנֵי־עֲשׂוֹ וְתַלְדָּ לְאֵלִיפֻז אֶת־עַמְלָק אֵלֶּה בְנֵי
עֵדָה אִשְׁת עֲשׂוֹ: וְתַמְנֵעַ | הִיְתָה פִּלְגֵּשׁ לְאֵלִיפֻז בְּנֵי־עֲשׂוֹ
וְתַלְדָּ לְאֵלִיפֻז אֶת־עַמְלָק אֵלֶּה בְנֵי עֵדָה אִשְׁת עֲשׂוֹ:
וְתַמְנֵעַ הוֹת לְחִינְתָא לְאֵלִיפֻז בְּר עֲשׂוֹ וַיְלִידַת לְאֵלִיפֻז יֵת
עַמְלָק אִלִּין בְּנֵי עֵדָה אִתַּת עֲשׂוֹ: יג וְאַלֶּה בְנֵי רְעוּאֵל
נַחַת וְזָרַח שְׁמָה וּמִזָּה אֵלֶּה הָיוּ בְנֵי בְשָׁמַת אִשְׁת
עֲשׂוֹ: וְאַלֶּה בְנֵי רְעוּאֵל נַחַת וְזָרַח שְׁמָה וּמִזָּה אֵלֶּה הָיוּ
בְנֵי בְשָׁמַת אִשְׁת עֲשׂוֹ: וְאַלִּין בְנֵי רְעוּאֵל נַחַת וְזָרַח שְׁמָה
וּמִזָּה אִלִּין הָיוּ בְנֵי בְשָׁמַת אִתַּת עֲשׂוֹ: יד וְאַלֶּה הָיוּ בְנֵי
אַהֲלִיבָמָה בְּתִעְנָה בְּתִצְבְּעוֹן אִשְׁת עֲשׂוֹ וְתַלְדָּ לְעֲשׂוֹ
כְּתִיב אֶת־יַעֲשִׁי קָרִי אֶת־יַעֲשִׁי וְאַת־יַעֲלָם וְאַת־קָרַח:
וְאַלֶּה הָיוּ בְנֵי אַהֲלִיבָמָה בְּתִעְנָה בְּתִצְבְּעוֹן אִשְׁת עֲשׂוֹ
וְתַלְדָּ לְעֲשׂוֹ אֶת־יַעֲשִׁי וְאַת־יַעֲלָם וְאַת־קָרַח: וְאַלִּין הָיוּ
בְנֵי אַהֲלִיבָמָה בְּתִעְנָה בְּתִצְבְּעוֹן אִתַּת עֲשׂוֹ וַיְלִידַת
לְעֲשׂוֹ יֵת יַעֲשִׁי וְיֵת יַעֲלָם וְיֵת קָרַח: טו אֵלֶּה אֱלֹהֵי
בְנֵי־עֲשׂוֹ בְנֵי אֵלִיפֻז בְּכֹר עֲשׂוֹ אֱלֹהֵי תִימָן אֱלֹהֵי אוּמֵר
אֱלֹהֵי צָפֹ אֱלֹהֵי קִנֹּ: יז אֵלֶּה אֱלֹהֵי בְנֵי־עֲשׂוֹ בְנֵי אֵלִיפֻז
בְּכֹר עֲשׂוֹ אֱלֹהֵי תִימָן אֱלֹהֵי אוּמֵר אֱלֹהֵי צָפֹ אֱלֹהֵי קִנֹּ:
אִלִּין רַבְרָבִי בְנֵי עֲשׂוֹ בְנֵי אֵלִיפֻז בּוֹכְרָא דְעֲשׂוֹ רַבָּא תִימָן
רַבָּא אוּמֵר רַבָּא צָפֹ רַבָּא קִנֹּ: טז אֱלֹהֵי קָרַח אֱלֹהֵי
נִעְתָם אֱלֹהֵי עַמְלָק אֵלֶּה אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי בְּטוֹרָא דְשְׁעִיר אָדָם
אֵלֶּה בְנֵי עֵדָה: אֱלֹהֵי קָרַח אֱלֹהֵי נִעְתָם אֱלֹהֵי עַמְלָק אֵלֶּה
אֱלֹהֵי אֵלִיפֻז בְּטוֹרָא דְשְׁעִיר אָדָם אֵלֶּה בְנֵי עֵדָה: רַבָּא קָרַח רַבָּא
נִעְתָם רַבָּא עַמְלָק אִלִּין רַבְרָבִי דְאֵלִיפֻז בְּטוֹרָא דְשְׁעִיר אָדָם

עֲשׂוֹ וַיַּעֲקֹב בְּנֵי: וַיָּגֵעַ יִצְחָק וַיִּמָּת וַיֵּאסֹף אֶל־עַמְּיוֹ זָקֵן
וַיִּשְׁכַּע יָמִים וַיָּקָבְרוּ אֹתוֹ עֲשׂוֹ וַיַּעֲקֹב בְּנֵי: וְאַתְנִיגִיד יִצְחָק
וּמִית וְאַתְנִיגִישׁ לְעַמָּה סִיב וַיִּשְׁכַּע יוֹמָן וַיָּקָבְרוּ יִתָּה עֲשׂוֹ
וַיַּעֲקֹב בְּנוֹהִי: פ א וְאַלֶּה תְּלָדוֹת עֲשׂוֹ הוּא אָדָם: וְאַלֶּה
תְּלָדוֹת עֲשׂוֹ הוּא אָדָם: וְאַלִּין תּוֹלַדַת עֲשׂוֹ הוּא אָדָם:
ב עֲשׂוֹ לָקַח אֶת־נָשָׁיו מִבְּנוֹת כְּנָעַן אֶת־עֵדָה בְּתִצְבְּעוֹן
הַחֲתִי וְאַת־אַהֲלִיבָמָה בְּתִעְנָה בְּתִצְבְּעוֹן הַחֲתִי: עֲשׂוֹ
לָקַח אֶת־נָשָׁיו מִבְּנוֹת כְּנָעַן אֶת־עֵדָה בְּתִצְבְּעוֹן הַחֲתִי
וְאַת־אַהֲלִיבָמָה בְּתִעְנָה בְּתִצְבְּעוֹן הַחֲתִי: עֲשׂוֹ נָסִיב יֵת
נָשׁוּהִי מִבְּנוֹת כְּנָעַן יֵת עֵדָה בְּתִצְבְּעוֹן חַתָּאָה וְיֵת
אַהֲלִיבָמָה בְּתִעְנָה בְּתִצְבְּעוֹן חַתָּאָה: ג וְאַת־בְּשָׁמַת
בְּתִי־שְׁמַעְאֵל אַחֹת נָבוֹת: וְאַת־בְּשָׁמַת בְּתִי־שְׁמַעְאֵל
אַחֹת נָבוֹת: וְיֵת בְּשָׁמַת בְּתִי־שְׁמַעְאֵל אַחֹת דְּנָבִיזוֹת:
ד וְתַלְדָּ עֵדָה לְעֲשׂוֹ אֶת־אֵלִיפֻז וּבְשָׁמַת יִלְדָּה אֶת־
רְעוּאֵל: וְתַלְדָּ עֵדָה לְעֲשׂוֹ אֶת־אֵלִיפֻז וּבְשָׁמַת יִלְדָּה
אֶת־רְעוּאֵל: וַיְלִידַת עֵדָה לְעֲשׂוֹ יֵת אֵלִיפֻז וּבְשָׁמַת יְלִידַת
יֵת רְעוּאֵל: ה וְאַהֲלִיבָמָה יִלְדָּה כְּתִיב אֶת־יַעֲשִׁי קָרִי
אֶת־יַעֲשִׁי וְאַת־יַעֲלָם וְאַת־קָרַח אֵלֶּה בְנֵי עֲשׂוֹ אֲשֶׁר
יִלְדוּלוֹ בְּאַרְצָא כְּנָעַן: וְאַהֲלִיבָמָה יִלְדָּה אֶת־יַעֲשִׁי וְאַת־
יַעֲלָם וְאַת־קָרַח אֵלֶּה בְנֵי עֲשׂוֹ אֲשֶׁר יִלְדוּלוֹ בְּאַרְצָא כְּנָעַן:
וְאַהֲלִיבָמָה יְלִידַת יֵת יַעֲשִׁי וְיֵת יַעֲלָם וְיֵת קָרַח אִלִּין בְּנֵי
עֲשׂוֹ דִי אֶת־יִלְדוּ לָהּ בְּאַרְצָא כְּנָעַן: ו וַיָּקַח עֲשׂוֹ
אֶת־נָשָׁיו וְאַת־בְּנָיו וְאַת־בְּנוֹתָיו וְאַת־כָּל־נַפְשֹׁת בֵּיתוֹ
וְאַת־מִקְנֵהוּ וְאַת־כָּל־בְּהֶמְתּוֹ וְאַת־כָּל־קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ
בְּאַרְצָא כְּנָעַן וַיֵּלֶךְ אֶל־אַרְצָא מִפְּנֵי יַעֲקֹב אַחִיו: וַיָּקַח עֲשׂוֹ
אֶת־נָשָׁיו וְאַת־בְּנָיו וְאַת־בְּנוֹתָיו וְאַת־כָּל־נַפְשֹׁת בֵּיתוֹ וְאַת־
מִקְנֵהוּ וְאַת־כָּל־בְּהֶמְתּוֹ וְאַת־כָּל־קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאַרְצָא
כְּנָעַן וַיֵּלֶךְ אֶל־אַרְצָא מִפְּנֵי יַעֲקֹב אַחִיו: וַדְּבַר עֲשׂוֹ יֵת נָשׁוּהִי
וְיֵת בְּנוֹהִי וְיֵת בְּנוֹתָהּ וְיֵת כָּל נַפְשֹׁת בֵּיתָהּ וְיֵת גִּיתוּהִי וְיֵת
כָּל בְּעִירָהּ וְיֵת כָּל קִנְיָנָהּ דִּי קָנָא בְּאַרְצָא כְּנָעַן וַאֲזַל
לְאַרְצָא אַחֲרֵי מִן קָדָם יַעֲקֹב אַחִיו: ז כִּי־הָיָה רְכוּשָׁם
רַב מִשְׁבַּת יַחְדּוֹ וְלֹא יָכְלָה אַרְצָא מְגוּרֵיהֶם לְשֹׂאת
אֹתָם מִפְּנֵי מְקִנְיָהֶם: כִּי־הָיָה רְכוּשָׁם רַב מִשְׁבַּת יַחְדּוֹ
וְלֹא יָכְלָה אַרְצָא מְגוּרֵיהֶם לְשֹׂאת אֹתָם מִפְּנֵי מְקִנְיָהֶם: אַרְי
תָּהָה קִנְיָנָהּן סִגִּי מִלְּמַתַּב כְּחָדָא וְלֹא יָכִילַת אַרְעָה
תּוֹמְבוּתָהּן לְסוֹכְרָא יִתְהוֹן מִן קָדָם גִּיתִיהוֹן: ח וַיֵּשֶׁב

בַּת־עֲנָה: וְאֵלֶּה בְּנֵי־עֲנָה דִּשְׁן וְאַהֲלִיכֶמָה בַּת־עֲנָה: וְאֵלֶּיךָ
בְּנֵי עֲנָה דִּשְׁן וְאַהֲלִיכֶמָה בַּת עֲנָה: כֹּה וְאֵלֶּה בְּנֵי דִישָׁן
חֲמִידָן וְאַשְׁבֹּן וְיִיתָרֹן וְיֶכְרֹן: וְאֵלֶּה בְּנֵי דִישָׁן חֲמִידָן וְאַשְׁבֹּן
וְיִיתָרֹן וְיֶכְרֹן: וְאֵלֶּיךָ בְּנֵי דִישָׁן חֲמִידָן וְאַשְׁבֹּן וְיִיתָרֹן וְיֶכְרֹן:
כֹּה אֵלֶּה בְּנֵי־אַצֵּר בִּלְהֹן וְזַעֲזֹן וְעַמְזֹן: אֵלֶּה בְּנֵי־אַצֵּר בִּלְהֹן
וְזַעֲזֹן וְעַמְזֹן: אֵלֶּיךָ בְּנֵי אֶצֶר בִּלְהֹן וְזַעֲזֹן וְעַמְזֹן: כֹּה אֵלֶּה
בְּנֵי־דִישָׁן עֵיזֹן וְאַרְזֹן: אֵלֶּה בְּנֵי־דִישָׁן עֵיזֹן וְאַרְזֹן: אֵלֶּיךָ בְּנֵי
דִישָׁן עֵיזֹן וְאַרְזֹן: כֹּה אֵלֶּה אֱלֹפִי הַחֲרִי אֱלֹפִי לֹטָן אֱלֹפִי
שׁוּכָל אֱלֹפִי צִבְעֹן אֱלֹפִי עֲנָה: אֵלֶּה אֱלֹפִי הַחֲרִי אֱלֹפִי
לֹטָן אֱלֹפִי שׁוּכָל אֱלֹפִי צִבְעֹן אֱלֹפִי עֲנָה: אֵלֶּיךָ בְּרַבְרִי
חֲזֹרָא רַבָּא לֹטָן רַבָּא שׁוּכָל רַבָּא צִבְעֹן רַבָּא עֲנָה:
ל אֱלֹפִי דִישָׁן אֱלֹפִי אֶצֶר אֱלֹפִי דִישָׁן אֵלֶּה אֱלֹפִי הַחֲרִי
לְאַלְפֵיהֶם בְּאַרְץ שְׁעִיר: אֱלֹפִי דִישָׁן אֱלֹפִי אֶצֶר אֱלֹפִי
דִישָׁן אֵלֶּה אֱלֹפִי הַחֲרִי לְאַלְפֵיהֶם בְּאַרְץ שְׁעִיר: רַבָּא דִישָׁן
רַבָּא אֶצֶר רַבָּא דִישָׁן אֵלֶּיךָ בְּרַבְרִי חֲזֹרָא לְרַבְרַבְנִיהֹן
בְּאַרְעָא דְשַׁעֲרֵי: פ לא וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ
בְּאַרְץ אֲדוּם לִפְנֵי מֶלֶךְ־מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וְאֵלֶּה
הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאַרְץ אֲדוּם לִפְנֵי מֶלֶךְ־מֶלֶךְ לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל: וְאֵלֶּיךָ מַלְכֵיא דִּי מַלְכוּ בְּאַרְעָא דְאֲדוּם קֳדָם דִּי
מֶלֶךְ מַלְכָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: לא וּמֶלֶךְ בְּאֲדוּם בִּלְע
בֶּן־בְּעֹר וְשֵׁם עִירֹ דְנִהֲבָה: וּמֶלֶךְ בְּאֲדוּם בִּלְע
בֶּן־בְּעֹר וְשֵׁם עִירֹ דְנִהֲבָה: וּמֶלֶךְ בְּאֲדוּם בִּלְע בֶּן־בְּעֹר
וְשֵׁם קִרְתָּה דְנִהֲבָה: לא וּנְיָמָת בִּלְע וּמֶלֶךְ תַּחְתָּיו יוֹכָב
בֶּן־זֶרַח מִבְּצָרָה: וּנְיָמָת בִּלְע וּמֶלֶךְ תַּחְתָּיו יוֹכָב בֶּן־זֶרַח
מִבְּצָרָה: וּמִית בִּלְע וּמֶלֶךְ תַּחְתּוּתָּהּ יוֹכָב בֶּן־זֶרַח מִבְּצָרָה:
לא וּנְיָמָת יוֹכָב וּמֶלֶךְ תַּחְתָּיו חֲשֵׁם מֶלֶךְ תַּחְתּוּתָּהּ:
וּנְיָמָת יוֹכָב וּמֶלֶךְ תַּחְתָּיו חֲשֵׁם מֶלֶךְ תַּחְתּוּתָּהּ:
יוֹכָב וּמֶלֶךְ תַּחְתּוּתָּהּ חֲשֵׁם מֶלֶךְ תַּחְתּוּתָּהּ:
חֲשֵׁם וּמֶלֶךְ תַּחְתָּיו הִדְד בֶּן־בְּרַדְד הַמִּפְּסָה אֶת־מִדְּוִן
בְּשָׂרָה מוֹאָב וְשֵׁם עִירֹ עֵוִית: וּנְיָמָת חֲשֵׁם וּמֶלֶךְ
תַּחְתָּיו הִדְד בֶּן־בְּרַדְד הַמִּפְּסָה אֶת־מִדְּוִן בְּשָׂרָה מוֹאָב וְשֵׁם
עִירֹ עֵוִית: וּמִית חֲשֵׁם וּמֶלֶךְ תַּחְתּוּתָּהּ הִדְד בֶּן־בְּרַדְד
דְּקִטִּיל יָת מִדְּנָאִי בְּחֻקְלָא דְמוֹאָב וְשֵׁם קִרְתָּה עֵוִית:
לא וּנְיָמָת הִדְד וּמֶלֶךְ תַּחְתָּיו שְׁמֵלָה מִמְּשָׁרְקָה: וּנְיָמָת
הִדְד וּמֶלֶךְ תַּחְתָּיו שְׁמֵלָה מִמְּשָׁרְקָה: וּמִית הִדְד וּמֶלֶךְ
תַּחְתּוּתָּהּ שְׁמֵלָה מִמְּשָׁרְקָה: לא וּנְיָמָת שְׁמֵלָה וּמֶלֶךְ

שְׁמוֹת אֱלֹהִי עָשׂוּ לְמִשְׁפַּחָתָם לְמִקְוֹתָם בְּשִׁמְתָם אֱלֹהִי
תִּמְנַע אֱלֹהִי עֲלֵיהֶם אֱלֹהִי יִתָּת: וְאֵלֶּיךָ שְׁמַת רַבְרָבִי עָשׂוּ
לְיִרְעָתָהֶן לְאַתְרֵיהֶן בְּשִׁמְתָהֶן רַבָּא תִּמְנַע רַבָּא עֲלֵיהֶם
רַבָּא יִתָּת: מֵא אֱלֹהִי אֱהַלִּיבְמָה אֱלֹהִי אֱלָה אֱלֹהִי פִּינָן:
אֱלֹהִי אֱהַלִּיבְמָה אֱלֹהִי אֱלָה אֱלֹהִי פִּינָן: רַבָּא אֱהַלִּיבְמָה
רַבָּא אֱלָה רַבָּא פִּינָן: מִכ אֱלֹהִי קִנְו אֱלֹהִי תִּימָן אֱלֹהִי
מִבְּצָר: אֱלֹהִי קִנְו אֱלֹהִי תִּימָן אֱלֹהִי מִבְּצָר: רַבָּא קִנְו רַבָּא
תִּימָן רַבָּא מִבְּצָר: מִג אֱלֹהִי מִגְדִּיאֵל אֱלֹהִי עִירָם אֱלָה |
אֱלֹהִי אֱדוּם לְמִשְׁבְּתָם בְּאַרְצָן אֲחֵיהֶם הוּא עָשׂוּ אֲבִי
אֱדוּם: אֱלֹהִי מִגְדִּיאֵל אֱלֹהִי עִירָם אֱלָה | אֱלֹהִי אֱדוּם
לְמִשְׁבְּתָם בְּאַרְצָן אֲחֵיהֶם הוּא עָשׂוּ אֲבִי אֱדוּם: רַבָּא
מִגְדִּיאֵל רַבָּא עִירָם אֲלִין רַבְרָבִי אֱדוּם לְמוֹתְבָהֶן בְּאַרְעָא

אַחֲסִנְתָּהוּן הוּא עָשׂוּ אַבְוהוֹן דְּאֲדוּמְאִי: פ פ פ

קנ"ד פסוקים, קליט"ה סימן.

הפטרה לפרשת וישלח בעובדיה פרק א

א ׀ חֲזֹן עֲבֹדָהּ כְּהִיאֲמֹר אֲדֹנָי יְהוֹה לֵאדָּרוֹם שְׂמוּעָה שְׂמַעְנוּ מֵאֵת יְהוֹה וְצִיר בְּגוֹיִם שִׁלַּח קוֹמוּ וְנִקְוָמָה עָלֶיהָ לְמַלְחָמָה: ב הִנֵּה קָמָן בְּתַתִּיד בְּגוֹיִם בְּזוּי אֶתְּהָ מֵאֵד: ג וְדֹן לִבָּךְ הַשִּׁיאֲךָ שְׂכָנִי בַּחֲגוּר־סַלַּע מְרוֹם שְׂבָתוֹ אִמֵּר בְּלִבּוֹ מִי וְיִרְדְּנִי אֶרֶץ: ד אִם־תִּגְבִּיחַ בְּזֶשֶׁר וְאִם־כִּין בּוֹכָבִים שִׁים קִנְיָן מִשָּׁם אֲוִירֶךְ נֶאֱמַר־יְהוֹה: ה אִם־נִגְבִּים בְּאִירֶלְךָ אִם־שׁוֹדְדֵי לִילָה אֵיךְ נִדְמִיתָה הֲלוֹא יִגְבּוּ דִּים אִם־בְּצָרִים בָּאוּ לָךְ הֲלוֹא יִשְׁאִירוּ עֲלֵלֹת: ו אֵיךְ נִחַפְשׁוּ עֲשׂוּ נִבְעוּ מִצַּפְנָיו: ז עַד־הַגְּבֹל שֶׁלְּהוֹךְ בִּל אֲנִשׁוּ בְרִיתֶךָ הַשִּׁיאֲךָ יִכְלוּ לָךְ אֲנִשׁוּ שְׁלֵמֶךָ לְחֶמֶד יִשְׁימוּ מִזֹּר תַּחֲתִיד אֵין תְּבוּנָה בּוֹ: ח הֲלוֹא בְיוֹם הַהוּא נֶאֱמַר־יְהוֹה וְהִאֲבֹדְתִי חֲכָמִים מֵאֲדָּוֹם וְתְבוּנָה מִהֵר עֲשׂוֹ: ט וְחֵתוּ גְבוּרֶיךָ תִּימָן לְמַעַן יִפְרֹת־אִישׁ מִהֵר עֲשׂוּ מִקְטָל: י מִחֲמַם אֲחִיד יַעֲקֹב תִּכְסֶּךָ בּוֹשָׁה וְנִכְרַת לְעוֹלָם: יא בְיוֹם עֲמֹדֶךָ מִגֵּד בְּיוֹם שְׂבֹת זָרִים חִילוֹ וְנִכְרָים בָּאוּ שְׁעָרָיו וְעַל־יְרוּשָׁלַם יָדוּ גִזְלָל גַּם־אֶתְּהָ בְּאֶחָד מֵהֶם: יב וְאֶל־תֵּרָא בְיוֹם־אֲחִיד בְּיוֹם נִכְרוּ וְאֶל־תִּשְׁמַח לִבְנֵי־יְהוּדָה בְּיוֹם אֲבָדָם וְאֶל־תִּגְדֵּל פִּיךָ בְּיוֹם צָרָה: יג אֶל־תִּבְּאוּ בְּשַׁעֲרֵעֲמִיל בְּיוֹם אִידָם אֶל־תֵּרָא גַם־אֶתְּהָ בְּרַעְתּוֹ בְּיוֹם אִידוֹ וְאֶל־תִּשְׁלַחְנָה בְּחִילוֹ בְּיוֹם אִידוֹ: יד וְאֶל־תַּעֲמֹד עַל־הַפֶּרֶק לְהַכְרִית אֶת־פְּלִיטָיו וְאֶל־תִּסְגֵּר שְׂרִידָיו בְּיוֹם צָרָה: טו בְּיִקְרֹב יוֹם־יְהוֹה עַל־כָּל־הַגּוֹיִם פֶּאֶשֶׁר עֲשִׂיתָ יַעֲשֶׂה לָּךְ גְּמוּלָךְ יָשׁוּב בְּרֹאשֶׁךָ: טז כִּי פֶאֶשֶׁר שְׂתִיתָם עַל־יַחַד קָדְשִׁי יִשְׁתּוּ כָּל־הַגּוֹיִם תִּמִּיד וְשִׁתּוּ וְלָעוּ וְהָיוּ פְּלוֹא הָיוּ: יז וּבִהֵר צִיּוֹן תִּהְיֶה פְּלִיטָה וְהָיָה קָדְשׁ וְיִרְשׁוּ בֵּית יַעֲקֹב אֶת מוֹרְשֵׁיהֶם: יח וְהָיָה בֵּית־יַעֲקֹב אִשׁ וּבֵית יוֹסֵף לְהִכָּה וּבֵית עֲשׂוֹ לְקֶשׁ וְדִלְקוּ בָהֶם וְאִכְלוּם וְלֹא־יְהִי שְׂרִיד לְבֵית עֲשׂוֹ כִּי יְהוֹה דִּבֶּר: יט וְיִרְשׁוּ הַגִּבּוֹר אֶת־הָרָה עֲשׂוֹ וְהִשְׁפִּילָה אֶת־פְּלִשְׁתִּים וְיִרְשׁוּ אֶת־שָׂדֶה אֲפֹרִים וְאֶת שָׂדֶה שְׁמֶרֶן וּבְנִימָן אֶת־הַגִּלְעָד: כ וְגִלָּת הַחֵלֶה־הָיָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־פָּנְעִים עַד־צָרְפָּת וְגִלָּת יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר בְּסַפְרָד יִרְשׁוּ אֶת עַרֵי הַגִּבּוֹר: כא וְעָלוּ מוֹשָׁעִים בְּתָר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת־הָרָה עֲשׂוּ וְהִיתָה לִיהוֹה הַמְּלוּכָה:

לחיות עם הזמן

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה							
ו', י"ב בכסלו	4.27	5.15	5.38	6.40	9.02	11.35	12.05	16.37.1	17.04
ז', י"ג בכסלו	4.27	5.16	5.38	6.41	9.02	11.35	12.05	16.37.4	17.04
ח', י"ד בכסלו	4.28	5.16	5.39	6.42	9.03	11.36	12.06	16.37.7	17.04
ט', ט"ו בכסלו	4.29	5.17	5.39	6.42	9.04	11.36	12.06	16.38.0	17.05
י', ט"ז בכסלו	4.29	5.18	5.40	6.43	9.04	11.37	12.07	16.38.4	17.05
יא', י"ח בכסלו	4.30	5.18	5.41	6.44	9.05	11.37	12.07	16.38.8	17.06
יב', י"ט בכסלו	4.30	5.19	5.41	6.44	9.05	11.38	12.08	16.39.2	17.06
יג', כ' בכסלו	4.31	5.19	5.42	6.45	9.06	11.38	12.08	16.39.7	17.06

הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.

לוח ללימוד הרמב"ם י"ב בכסלו ה'תשפ"ה – י"ט בכסלו ה'תשפ"ה

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ב בכסלו	הל' רוצח ושמיית נפש פרק יא-יג.	הל' טומאת מת פרק כא.	מל"ת רצט. מ"ע רב. רג. מל"ת ער.
ז'	י"ג בכסלו	ראשית חכמה וגו'. ספר קנין והוא ספר שנים עשר.. הל' מכירה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק כב.	מ"ע רמה.
ח'	י"ד בכסלו	פרק ד-ו.	פרק כג.	מ"ע רמה.
ט'	ט"ו בכסלו	פרק ז-ט.	פרק כד.	מל"ת רנ.
י'	ט"ז בכסלו	פרק י-יב.	פרק כה.	מל"ת רנ.
יא'	י"ח בכסלו	פרק יג-טו.	הל' פרה אדומה.. בפרקים אלו. פרק א.	מל"ת רנא.
יב'	י"ט בכסלו	פרק טז-יח.	פרק כו.	מל"ת רנא.
יג'	כ' בכסלו	פרק יט-כא.	פרק כז.	מל"ת רנג.

זמני הדלקת הנרות

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
וישלח	15:56	17:16	16:17	17:18	16:05	17:15	16:19	17:19
וישב	15:59	17:19	16:20	17:20	16:07	17:18	16:22	17:22

לזכות אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' **אברהם משה דייטש** והרה"ח ר' **גבריאל גופין** שיחייו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' **זלמן יודא** ור' **יוסף יצחק**,
בני הרה"ח ר' **שלום ישעי'** ע"ה **דייטש**